

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22  
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

\* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. \*

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 1080 Lej  
Fél évre ... 540 Lej  
Negyed évre ... 270 Lej  
Havonta ... 90 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,  
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

## Rend és nyugalom.

Ma nemcsak Aradon, hanem az egész országban az a hír terjedt el, hogy a Bratianu-kormány lemondott volna és helyét Titulescu elnöklétével egy koalíciós kabinet veszi át. A villámgyorsan elterjedt hírt — amelynek forrását hírszerint Timisoarán kell keresni — ugyan még a mai nap folyamán hivatalos helyről érélyesen megcáfolták, de tény az, hogy országszerte beszéltek róla, a mai nap főtémája volt.

Arad nagyon messze van Bucurestitől nemcsak földrajzilag, hanem politikai mentalitás dolgában is. Erdély más politikai iskolát járt, mint Bucuresti és innen van az, hogy a messzi fővárosból ideérkező híreknek még a valószínűségét sem tudjuk elbírálni. Az ország politikai eseményei nagyrészt a kulisszák mögött játszódnak le és a bucuresti-i közfelfogás úgy is kezeli azokat, mint néhány, hatalmon levő uriember privátügyét. Az ország közvéleménye csak akkor értesül a politikai eseményekről, amikor már azok fait accompli válnak. Így volt ez a volt trónörökös lemondásakor, hasonlóképpen történt az Averescu-kormány hirtelen távozása és a Bratianu-kabinet uralomra jutása is. Mi Erdélyben csak az eredményeket vehettük tudomásul és tekintve, hogy az előzményeket, az események idáig fejlődő kapcsolódását nem ismertük, minden egyes Bucurestiből érkező ilyen természetű hír a meglepetés erejével hat ráunk, mert nem látjuk a dolgok logikus összefüggését.

Szinte azt mondhatnók, meg vagyunk szokva ahhoz, hogy a Bucurestiből érkező, bármily képtelenségnek is látszó híreket kritika nélkül igaznak fogadjunk el. Nem lehet csodálkozni tehát azon, hogy az első pillanatokban még a politikailag „beavatottabb” román körök is készpénznek vették a ma ideérkezett álhírt, amelynek Manoilescu felmentése adott valamelyes valószínűsítő hátteret. Ugy a fővárosi illetékes szervek, mint az aradnegyei prefektúra megcáfolta ugyan a hírt és kijelenti, hogy egyelőre nincs is szó kormányváltásról, de ezeknek a cáfolatoknak aligha van meg a kellő erejük arra, hogy az országban uralkodó általános nyugtalanságot és izgalmat is lecsillapítsák. Mert meg kell állapítanunk, hogy az egyre súlyosodó gazdasági helyzet és az utóbbi idők meglehetősen zavaros politikai eseményei olyan atmoszférát teremtettek, amelyben csaknem lehetetlenné válik a komoly, céltudatos polgári munka.

És ezen a feszült, türethetetlen helyzetben egyedül csak a kormány segíthet. Bratianuék, amikor kormányra kerültek, szinte imponáló erőt mutattak az uralom megszerzésében és azóta is szívesen hangsúlyozzák, hogy szilárd, megingathatlan talajon állanak és tizenkét esztendőig el sem lehet őket a helyükről mozdítani. Hát ha a Bratianu-kormány olyan erős és hatalmas, mint amilyennek hirdeti magát, úgy vegye elő ezt az erőt és hatalmat most, amikor arra a legnagyobb szükség van. Teremtsen rendet és nyugalmat az országban, de ne a kemény, kíméletlen erő fegyverével, hanem az okos s belátó politika eszközei segítségével, a nép szabadon megnyilvánuló akaratának megfelelően. Szűnjön meg végre a polgárok idegeivel való kegyetlen játék, amelyben csak az ország jóléte, nyugalma és presztízse veszíthet.

## Aradváros jelentkezésre hívja fel állampolgárait.

**Az állampolgársági bizonyítvány kiadása előtt személyesen kell mindenkinek megjelennie a városházán.**

(Arad, november 17.) Lassan folyik az aradi városházán az állampolgársági bizonyítványok kiadása, amely körül — mint most kiderült — félreértés is támadt. A város vezetősége ugyanis a gyorsaság kedvéért úgy tervezte, hogy kikézbessíteti a bizonyítványokat, amit annak idején közöltünk is és ezért — ennek az elhatározásnak tudatában — eddig csak azok jelentkeztek a városházán bizonyítványokért, akiknek sürgősen szükségük volt rá. A többi várta, míg a lakására fogják hozni. A város vezetősége közben azonban úgy határozott, hogy a kiosztás során azt is meg akarja vizsgálni, vajjon a személyi adatok felvételénél nem történtek-e tévedések a városházán és épen ezért mindenkinek személyesen meg kell jelennie az állampolgársági hivatalban, ahol be kell mondania személyi adatait. Amikor a városházán megbizonyosodtak arról, hogy az állampolgársági listába felvett személyi adatok helyesek, ekkor készítik el és kézbesítik csak ki a bizonyítványt. Így az érdekelteknek feltétlenül személyesen meg kell egyszer jelenniük a városházán és miután a bizonyítványok

kiadásának határideje december 31-én lejár, táncos lenne, ha mindenki idejében már most keresné fel az állampolgársági hivatalt.

Az utóbbi időben igen sokan jelennek meg a városházán, ahol aztán azt jelentik be, hogy a már kiadott eredeti állampolgársági bizonyítványuk elveszett. Ez a bejelentés az illetőkre, akik elvesztették bizonyítványukat, meglehetősen komplikációkat jelent. Miután a törvény értelmében a városnak új, illetve még egy eredeti bizonyítványt kiadni nem áll jogában. Ezeknek a kárvallottaknak a hivatalos lapban és az aradi városi hivatalos lapban meg kell hirdetniük az elvesztést és csak a megjelent hirdetmények alapján kérvényezhetnek újabb bizonyítványt, amit a belügyminisztérium hozzájárulása után aztán meg is kapnak. Miután azonban ez az eljárás költséges és sok időt vesz igénybe, tanácsos lenne, ha mindenki közjegyzői másolatokat készíttetne eredeti állampolgársági bizonyítványáról és az eredeti példányt nem adná ki kezéből, hanem gondosan megőrizné.

## Tízmillió lejt kell befizetniük Arad telefonelőfizetőinek

**Az aradi kereskedelmi és iparkamara rendkívüli ülése a telefonközpont ügyében. — Georgescu prefektus beszámolója az eddig végzett munkáról.**

(Arad, november 17.) Ma este 6 órakor rendkívüli ülést tartott az aradi kereskedelmi és iparkamara igazgatótanácsa az új telefonközpont felállításának ügyében. Az ülésen, mint meghívottak résztvettek az egyes testületek, nagyvállalatok, bankok és állami hivatalok vezetői és képviselői, sőt eljött az ülésre Georgescu János megyei prefektus. Az ülést Marcus Mihály dr. szenátor, kamarai elnök nyitotta meg, ki ismertette az ügy történetét, majd a bucuresti-i postavezérgazgatóság kiküldöttjeinek aradi látogatásáról szólván, megemlítette, hogy azok a legkedvezőbb véleményt terjesztik elő a postának és a közlekedésügyi minisztériumnak az aradi új központ felállítására vonatkozólag. Kifejtették a kiküldöttek — mondta Marcus elnök — hogy a legfontosabb annak a 10 millió lejnyi összegnek előteremtése, amit a kamara az előfizetői előlegekből akar összehozni. Amint ez megvan, a posta azonnal hozzáférhet az új központ felállításához. A kamara az előlegek beszedésére vonatkozóan 2—3 kategóriát akar felállítani. Az első kategóriába tartoznának a bankok és nagyvállalatok, amelyek 5 évre előlegeznek a telefonelőfizetési díjat. A másodikba azok, akik 3. vagy 2 évre adnának előleget, a harmadikba pedig azok, akik csak egy évre fizetnék ki előre a telefonelőfizetést. A kamara természetesen garantálja, hogy ezt a pénzt csak a jelzett célra használják fel és a kamara ezt akkor fizeti be, amikor a posta a szállító gyárral már megállapodott. Marcus elnök végül arra kérte a megjelenteket, hogy fejtssék ki minél nagyobb propagandát a cél megvalósítása érdekében.

Glück József megkérdezte, hogy az iparosságnak mennyivel kell majd hozzájárulnia a dologhoz, mire Marcus kijelentette, hogy a kisiparosoknak csak egy évre kell majd előle-

gezniük a telefonelőfizetést.

Georgescu János prefektus felszólalásában rámutatott arra, hogy a város minden társadalmi rétegének szempontjából fontos ennek a kérdésnek megoldása. Beszélt ez ügyben a közlekedésügyi miniszterrel, aki hajlandónak mutatkozott mindent elkövetni, hogy Arad új központot kapjon, ha a város lakossága ezt az áldozatot meghozza. Jövőre már beállítják a költségvetésbe az amortizációt, úgy, hogy az első részleten kívül Aradnak és a kamarának nem lesz semmire se gondja. Ő a megye és a város részéről 1—1 millió lej szubvenciót fog kérni erre a célra és bár tudja, hogy nehezebb a mai viszonyok, mégis reméli, hogy az aradiak áldozatkészsége lehetővé teszi majd az új központ felállítását.

Dr. Rácz Sándor aggodalmát fejezte ki afélett, hogy a tervbevetett 10 millió rem fog összegyűlni, miután az 560 előfizető közül csupán 50 nagyvállalat és bank van, 300 olyan, aki egy évre előlegezheti az összeget, a többi semmit sem tud adni.

Marcus elnök megnyugtató válasza után Deutsch Andor annak a véleményének adott kifejezést, hogy most már a cselekvés terére kell lépni és össze kell hozni a kérdéses összeget. Ezután megkérdezte, hogy átruházhatja-e másra telefonját az oly egyén, aki több évre előleget adott, de közben esetleg leszerelteti.

Marcus elnök kijelentette, hogy ezt majd beveszik a postával kötendő megállapodásba és hozzáfűzte azt is, hogy az új központ felállításával egyidejűleg Arad részére külön közvetlen vonal épül Bucurestibe, Alba-Iulian át, úgy, hogy akkor a fővárossal is zavartalanul lehet majd telefonon érintkezni. Marcus végül köszönetét fejezte ki Georgescu prefektusnak eddigi fáradozásaiért, amire az ülés véget ért.

## Szenzációs fordulat a kötvényhamisítási botrányban.

Ujabb kompromittáló adatok előkelő francia politikusok ellen. — Hét letartóztatott mellett egy nyolcadik után kutat a francia rendőrség.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) A kötvényhamisítás ügyében a nyomozás most a hamisítók-nak a szovjetkövetséggel fennálló kapcsolatát igyekszik kideríteni. Kiderült a vizsgálat folyamán az is, hogy Tovbini Simonnak szobája is volt a szovjetkövetségen és legtöbbször ott is dolgozott. A magyar értékpapirokat ládákbán hozták Németországból Párisba, ahol egy magassallású politikus közvetítésével kikérülték a vámkezelést. Fallois, aki a szovjet ügynöke volt, Krassintól s később Rakovszky volt párisi szovjetkövettől kapta utasításait. Hír szerint az ügy egyik magasrangú szereplője megszökött Párisból.

A tegnap letartóztatott René Haas bankár eleinte strohmannja volt a Tovbini-testvéreknek és azoknak érdekeit szolgálta, később azonban önállósította magát és külön kezdett dolgozni. Irodájában a házkutatás alkalmával több millió frank értékű kötvényt találtak. Megállapítást nyert, hogy Tovbini és Blumenstein kézipodgyászokban csempészték a kötvényeket. Egyszer azonban lefoglaltak egy bőröndöt, amit épen a eltartóztatott Haas vitt, azonban egy francia képviselő közbenjárására simán kiadták a kötvényeket.

A budapesti jelentések szerint a rendőrség megállapította, hogy Tovbiniék többször voltak Budapesten, azonban miután meggyőződést szereztek arról, hogy komoly tételekben nem lehet Budapesten sem lebélyegeztet, sem lebélyegeztet kötvényeket vásárolni, nem érdeklődtek többet a budapesti tőzsde iránt. Jellemző Tovbiniék mentalitására Tovbini Boris ama kijelentése, amelyet pazarul berendezett párisi lakásán tett: Nem mentem Budapestre. — mondotta — mert Bécsben olvastam, hogy ott erkölcsvédelmi rendeletet léptettek életbe és ilyen városokban nem szeretek megfordulni.

Az esti párisi jelentések szerint a rendőrség 12 újabb személyt hallgat ki a hamisítások ügyében és valószínűleg újabb letartóztatások lesznek. Az bizonyos, hogy a rendőrség hét letartóztatott gyanúsítottot kívül még egy nyolcadik után kutat, akinek a nevét azonban

a nyomozás érdekében titokban tartják. Az illetőnek sikerült elmenekülnie, de valószínű, hogy hamarosan megtalálják. A párisi rendőrséghez érkezett külföldi anyag igen súlyosan terhelő adatokat tartalmaz egész sor előkelő pozícióban levő francia személyiségre is és ezért rövidesen nagy szenzációk várhatók az ügyben. A bécsi jelentések szerint a bécsi rendőrség lefoglalta Blumenstein safejének tartalmát, amelyet ma kinyitottak és most folyik az ott talált levelek és iratok áttanulmányozása.

A párisi szovjetkövetség egyelőre erélyesen tagadja, hogy valami köze lett volna a kötvényhamisításhoz és azt állítja, hogy az

## Anglia az oka a leszerelés meghiusulásának

Lord Robert Cecil erős támadása a Balfour-kormány ellen.

(Az Aradi Közlöny londoni tudósítójának távirata.) A képviselőház mai ülésén lord Robert Cecil beszédet mondott, amelyben erősen támadta a kormányt a leszerelési értekezlet sikertelensége miatt. Kijelentette, hogy végzetes engedménynek tartotta Churchill matematikai paritásos elvét. Az angol-japán javaslatot az amerikaiak kedvően fogadták és ugylátszott, hogy létrejön az egyezmény, amikor az angol delegációt visszahívták Londonba. A delegáció visszatérése után határozta el a kormány, hogy kiadja a parlamentben felolvasott nyilatkozatát, amelyben Robert Cecil felfogása ellen foglal állást. A kormány olyan irányt szabott a delegációnak, amely meghiusította az életbevágó tárgyalásokat és amellyel veszélyeztette a fegyverkezések nemzetközi egyezményekkel való csökkentésének egész ügyét. A döntőbíráskodásokra nézve is elvetették Cecil nézetét, a mely azt kívánta, hogy a kormány írja alá a fakultatív záradékot. Beszéde végén leszögezte, hogy dacára mindennek, a kormány számíthat az ő támogatására a béke és leszerelés kérdésében.

orosz-ázsiai bank ügyében technikailag lehetetlen a csalás kivitele. A rendőrségi nyomozás azonban eddig kétségtelenül megállapította, hogy ebben is a szovjet ügynököknek a keze működött a párisi követség jóváhagyásával.

A késő esti jelentések szerint a rendőrség ma befejezte a Blumensteinnél lefoglalt kötvények feltárazását s most már pontosan ismerik az értékek összegét. Érdekes, hogy a papírok között 1902-es négyszázalékos koronajáradékot is találtak, amelyekről már eltüntették a magyar bélyegzőket. A tanácskozások még alig kezdődtek meg arravonatkozólag, hogy ezen címletek külföldi tulajdonosai milven valorizációban részesüljenek és Blumensteinék már jóelőre ellátták magukat ezekkel a papírokkal is. A Matin híradása szerint Haasnál 70.000 forint értékű kötvényt találtak. A lap szerint Haas az egyetlen, akinek a hamis címletek ténylegesen a birtokában voltak, mert a többi sietett rajtuk tudni.

Utána Balfour szólalt fel, aki sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy Robert Cecil szükségét látta annak, hogy kartársainak olyan szemrehányásokat tegyen, amelyek végül a kabinetből való kiválásra vezettek. Véleménye szerint Angliának és Amerikának meg kell találniuk a megegyezés lehetőségeit. A Westminster Gazette mai számában támadja Cecilnek a kormánnyal szemben történt fellépését a leszerelési konferencián, míg a Daily Mail azt a kérdést veti fel, hogy volt-e eset arra, hogy ilyen nagy ügyet ilyen sürgyenlétesen ejtsenek a sárba. A kormány — írja a lap — nem vonhatja ki magát a következmények alól.

— Olasz-jugoszláv konfliktus. Triesztből jelentik: A jugoszláv rendőrség a határra érkező olasz újságcsomagokat megsemmisíti. A Piccolo ezért hevesen támadja a jugoszláv kormányt és többek között leszögezi, hogy a jugoszláv kormány kinosan ügyel arra, hogy semmi se veszélyeztessen a francia-olasz szerződés optimisztikus megítélését.

## T A R C A.

### A barátság vége.

Irta: Maurice Dekobra.

A legveszedelmesebb dolog, jó barátságban lenni fiatal házasságokkal. Egy ilyen barátság mérgezte meg az én idei nyaralásomat is.

Ott kell kezdenem, hogy én Gondeviec-at öt év óta ismerem. Az ismeretség öt évvel ezelőtt úgy történt, hogy egyszer La Baule-ban a tengerben a hullám a karjaimba dobta Gondeviec feleségét, Jacqueline-t, akit aztán úgy a karomra adtam át a férjének, Andrének. Aznap este együtt vacsoráztunk, másnap már tegyünk egymást, harmadnap pedig már száz frankot kölcsönöztem Andrének, mert vesztett a kártyán. Öt év óta ez a barátság mindig szorosabb lett. Télen Párisban együtt mentünk a moziba, nyáron pedig együtt mentünk vakációra. Ha autótúra mentünk, a férj vezette a kocsit, a felesége ott ült mellette, én meg hátul a csomagok tetején.

Jacqueline szép kis barna asszony volt. Huszonnyolc éves. André szép ember volt. Negyven éves. Én sem vagyok valami csunya és harminchat esztendő.

Az idei nyáron elhatároztuk, hogy a Versur-Mer nevű tengerparti kis fürdőhelyen fogunk pihenni. Köszönet az itteni házak papírfalának, amelyeken át mindig értesültem arról, hogy milyen viszonyban vannak egymással Jacqueline és André. Fürdőzésünk első napjaiban megállapítottam már, hogy felhők mutatkoznak az égen. Biztos forrásból arról is értesültem, hogy Jacqueline az elmúlt télen komolyan flörtölt egy argentinaiával, viszont Andrének liaisonja volt a Moulin-Rose egyik táncosnőjével.

A bomba azután augusztus tizedikén fölrobbant. Vacsora után voltunk, amikor egyszerre Jacqueline hevesen odavágta férjének: — Ha még egy szót szólsz, én megcsalalak Pólóval!

Ez a Póló én voltam. A valóságban engem Dezsőnek hívnak, de Jacqueline azt mondotta, hogy a Póló név nekem jobban áll.

Jacqueline fenyegetésére sietve mondtam a férjnek:

— Kedves André, fölösleges talán téged arról biztosítani, hogy...

— Na, maga is egy szép alak! — szakította félbe Jacqueline.

— Bocsánat asszonyom — dadogtam — én nem ezt akartam mondani... Maga jól tudja, hogy nagyon tetszik nekem...

Most meg André szakított félbe.

— Igazán, neked tetszik a feleségem? Nahát, csak azt mondhatom neked, hogy...

— De, nézzed André, te azt is tudod, hogy én a legnagyobb tisztelettel vagyok a feleségem iránt és hogy én...

Megint Jacqueline-n volt a sor.

— Szép alak! — mondta lenéző pillantással.

Rettenetesen éreztem magamat ezen az estén.

Néhány nap múlva André ezekkel a szavakkal fordult hozzám:

— Öregem, én tudom, hogy te mégis becsületes, derék ember vagy. És azért, mert én ezt tudom, merem reá bízni a feleségemet. Egy hétre el kell utaznom. Megkérlek, vigyázzál reá, hogy ne kövessen el valami ostobaságot.

Hét nappal André elutazása után, a va-

cscránál Jacqueline így szólt hozzám:

— Póló, az én férjem egy nyomorult. Egy sor írást nem küldött nekem. Ez az ember megérdemli, hogy megbüntessem. Ma meg fogom csalni. Magával!

— Jacqueline!  
Este tíz órakor már otthon voltam a szobámban.

Másnap reggel Jacqueline azt mondja:  
— Magán csak nevetni lehet.

— Miért?  
— Mert bezárta szobájának az ajtaját.

Két nappal később az étteremben megszokott asztalunkon csak egy teríték volt. Jött Jacqueline. És ezt mondta:

— Kérem, csak vacsorázzék meg egyedül. Engem meghívott egy nagyon előkelő amerikai. Ne legyen nyugtalan, ha csak hajnalban fogok hazajönni...

— Ha ezt megteszi, azonnal utazom Párisba. — feleltem.

— Tegye azt, ami magának jólesik.

Két nap óta Párisban vagyok.

Ma reggel, amikor fölbredtem, egy levelet kézbesítettek nekem. André írta. Így szólt: „Uram, én bízom önben. Megkértem önt arra, hogy vigyázzon a feleségemre. Ön visszaélt bizalmammal. Ugyanis amikor én visszatértem üzleti utamról, a feleségemet egy ismeretlen férfi karjai között találtam. Ilyen hálátlanságot nem tételeztem volna fel önről. Ön földulta családi tűzhelyemet. Ön tönkretette egy tisztességes asszony életét. Nincs több mondanivalóm. A borotváját, amit nekem kölcsönözött, a mai postával elküldtem...”

Mondják meg önök, mit csinálnának most az én helyemben?

# November végén megszűnik a cenzura

**A Bratianu-kormány közeledést keres a nemzeti-parasztpárttal. Manoilescu ünneplése. — Kovácsöljék az ellenzéki blokkot. — Engedélyezték a nemzeti-parasztpárt végrehajtóbizottsági ülését.**

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának fávirta.) Különösen az utóbbi napok nagyfontosságú politikai eseményei óta a pártok kebelében bizonyos ideges jelenség tapasztalható. Az ellenzéken épenugy, mint a kormánypártban meg vannak arról győződve, hogy a jelenlegi politikai helyzet tovább aligha tartható s el kell következnie a konszolidációnak is, ami a jelen pillanatban csakis pártközi béke árán volna elérhető. Épen ezért ezt a lehetőséget ragadta meg újólág a kormány, amikor ismételen felhívta a nemzeti-parasztpárt figyelmét erre a körülményre. Ez azonban három nappal ezelőtt volt, amikor pedig Manoilescu felmentése következtében sokkal izgatottabbak voltak a kedélyek, semhogy újabb tárgyalások megindulásával komolyan számolni lehetett volna. Már pedig épen ez volt és egyelőre marad is a dolgok Achilles-sarka s ennek tudható tehát be, hogy a kormány minden kísérletet megtesz arra, hogy a nemzeti-parasztpárttal kibéküljön.

## A kormány békét akar a nemzeti-parasztpárttal.

Ezt az igyekezetet azonban — írják az ellenzéki lapok — túlozta a kormány, amikor a félhivatalos francia nyelvű L'Indépendente Roumain-ben fenyegető hangú felhívást tett közzé a pártközi béke érdekében. Ebben a cikkben ugyanis a lap rámutat arra, hogy Románia két legnagyobb pártja a liberálistpárt és a nemzeti-parasztpárt. Utóbbi azonban, — amely egyedül számottevő párt az ellenzék táborában — még nem választotta a kormánnyal való kollaborálás útját s ezért, ha a mostani harc tovább folyik, az előreláthatólag addig tart, amíg az egyik ellenfelet lehengerelik. Ez azonban a román belpolitika szempontjából nem-hogy kívánatos, de egyenesen katasztrófális lehetne. Az ország mai helyzete egyetlen megoldást igényel és kíván: végrevalahára jöjjön létre a meg-egyezés a nemzeti-parasztpárt és a kormány között. Maniuek eddig nem voltak hajlandók egy tapodtat sem engedni álláspontjukból és feltételeikből, amelyek azonban a kormány számára elfogadhatatlanok. De minden hiba ellenére is — írja a lap — még nem késő és még mindig van idő arra, hogy a meg-egyezés a két párt között létrejöhön. Azonban nincs sok veszteni való idő. Ha Maniuek megmaradnak eddigi magatartásuk mellett, a kormány kénytelen lesz rendszabályokhoz folyamodni.

A kormány félhivatalosának ez a közleménye érthető meglepetést keltett az ellenzéken és a felhívással elsősorban a nemzeti-parasztpárt foglalkozott. Maniu Gyula elnökletével ugyanis a párt már napok óta permanens tanácskozásokat tart és a leghatározottabban el van tökölve arra, hogy semmiféle kérdésben nem enged álláspontjából és visszautasít minden a kormány részéről tett közeledést.

## Bucurestiben ünneplik Manoilescut.

A fővárosban ma élénk figyelmet váltott ki az Univerusul egy közleménye, amely szerint a lap a Manoilescu-üggyel foglalkozva, megállapítja, hogy a verdikt értékét túlozták. A bíróságnak hü-vcösen kellett volna mérlegelnie a tényállást, azonban az ellenzék vezérei olyan atmoszférát teremtettek a tárgyalóteremben s patétikus fellépésükkel és könnyeikkel annyira idegessé tették a bíróságot, hogy az ilyen mesterkelt félrevezetésekhez nem szokott hadbírák úgy ítélték, mintha esküdtek lettek volna. A védelem kizárólag szentimentális indokokon épült fel, a verdiktnek pedig inkább türelmi jellege van, mint jogi indokolása. Manoilescu tiszteletére különben a néppárt tegnap este rendkívüli diszülést, utána pedig bankettet tartott, amelyen Petrovici, Trancu-lasi, Otetelesanu és mások jelentek meg. Az ülésen melegen ünneplétek Manoilescut, aki meghatottan fogadta az óvációt. A felmentett volt államtitkár ünneplésével kapcsolatban írt cikkek visszhangjaképpen a Viitorul ma cikket közöl arról a bizonyos sajtóról, amely szerinte részes a kalandorpolitikában és amely indokoltá teszi a cenzurát. Ennek a sajtó-

nak államellenes tervei vannak — írja a Viitorul — és olyan mentalitást tanusít, amely Románia általános érdekeivel ellentétes. Ez az „anumita presa” nemcsak a liberálistpárt ellen és nemcsak minden más kormányon levő párt ellen dolgozik, hanem e sajtó szállítja a belső és külső ellenségeinknek az anyagot Románia ellen. Most is a dinasztia kérdésében ez a sajtó olyan magatartást tanusított, hogy szükségesnek látszott a cenzura bevezetése. Eddig a cikk; a Politika egyébként kormánykörökből azt az értesülést szerezte, hogy a cenzurát november végéig tartják csak érvényben.

## Engedélyezték a nemzeti-parasztpárt végrehajtóbizottsági ülését.

Az Adeverul értesülése szerint az ellenzéki blokk ügyében Iorga ma válaszolt Maniu tegnapi levelére. A pártvezér köszönetet mond javaslatá-

# Megkezdődnek a ház- és földadókvetések Aradon

**Az aradi pénzügyigazgatóság összeállította a kivetőbizottságok programját.**

(Arad, november 17.) Az aradi pénzügyigazgatóságon a befejezéshez közelednek az új ház- és földadó kvetések előkészítő munkálatai. Mint ismeretes, az egyenes adókról szóló törvény rendelkezései szerint a ház- és földadó kvetésére szolgáló jövedelmi alapot öt évenként egyszer állapítják meg s újabb megállapításig ez a jövedelmi alap a mérvadó. Legutóbb 1922-ben állapították meg ezeket a jövedelmeket s ezért most újból sor kerül rá. Az új ház- és földadó kvetések tekintetében a felsőbb hatóságok még nem közölték speciális állásfoglalásukat és így még korai lenne leszögezni, hogy az új jövedelmi alapok megállapítása körül milyen igyekezettel jár el az adókvető-bizottság, amely házról-házra járva, a helyszínen fogja megállapítani az illető ingatlan jövedelmét. Ez a közel három hónapon át tartó összeírás természetesen hatalmas és alapos előmunkálattal igényelt, ami azonban már a befejezéshez közeledik és a pénzügyigazgatóság a mai napon már elkészítette az Aradon és a megyében működő bizottságok beosztását és előreláthatólag még a hét folyamán összeállítja az egyes bizottságok tagjainak névsorát is.

Az új ház- és földadó jövedelmi alapok megállapítására összesen 38 bizottságot kreált a pénzügyigazgatóság. Ebből hét bizottság Aradon, 31 pedig a megyében fog működni. Az összeírások ez év december 10-ikén kezdődnek és egyhuzamban 1928. február 15-ig tartanak. Az aradi bizottságok kerületi, illetve ucca-beosztását csak közvetlenül az összeírások megkezdése előtti napon és pedig naponta közli a pénzügyigazgatóság, mert valószínű, hogy a bizottságok működési helyét illetőleg változások fognak beállni. A megyei bizottságok beosztása azonban már végleges s annak felét pontos összeállításban alább adjuk, míg a további beosztást következő számunkban folytatjuk.

**8-as számú bizottság:** Micalaca, december 10-től 1928. január 13-ig. Glogovat január 14-től február 15-ig. — **9-es számú bizottság:** Muralul december 10-től december 28-ig. Livada december 29-től január 4-ig. A. Saguna január 5. Mandruloc január 8—27-ig. Sambateni január 28-tól február 15-ig. — **10-es számú bizottság:** Sanbani december 10—17-ig. Zimanducz december 18—22-ig. Zimandul-Nou december 23-tól január 2-ig. Panatul-Nou január 3—13-ig. Cetatea január 14-től február 13-ig. — **11-es számú bizottság:** Ghioroc december 10—23-ig. Cuvin december 28-tól január 15-ig. Podgoria január 16-tól február

Kimutatható 30%-al emelt forgalmát,  
ha az  
**AMITIÉ**  
rendszerhez csatlakozik.

nak kedvező fogadtatásért és kijelenti, hogy kész a nemzeti-parasztpárttal szövetségre lépni. Anni pedig Maniunak Averescura vonatkozó fentartását illeti, Iorga annak a reményének ad kifejezést, hogy mégis lehetséges lesz a három párt közötti meg-egyezés. Ellenzéki részen Iorga levelének tudják be, hogy a kormány mégis engedélyezni fogja a nemzeti-parasztpárt végrehajtó-bizottságának vasárnap bucaresti-i ülését, akárhány résztvevővel, de minden uccai tüntetést meg fog akadályozni.

A késő délutáni órákban Bucurestiben híre ment, hogy Titulescu a legközelebbi napokban mégis elutazik Rómába, ahonnan Gensbe megy. Ezért egyes helyeken úgy kombinálták, hogy Titulescu távozni készül a külügyek éléről, sőt már ki is lépett volna a kormányból. A délutáni lapok azonban ezt a leghatározottabban megcáfolták és bejelentették, hogy a tervezett diplomáciai változások is — legalább egyelőre — elmaradnak.

5-ig. Minis február 6—15-ig. — **12-es számú bizottság:** Zabranul december 10—13-ig. Guttenbrun december 14-től január 9-ig. Soimos január 10—19-ig. Cladova január 20—25-ig. Paulis január 26-tól február 15-ig. — **13-as számú bizottság:** Radna december 10-től január 2-ig. Milova január 3. Odvas január 4—12-ig. Conop január 13—17-ig. Barzava január 18—27-ig. Capruta január 28-tól február 1-ig. Grosi február 2—4-ig. Slatina-Mures február 5—6-ig. Dumbravita február 7—10-ig. Batuta február 11—12-ig. Mocioni február 13—15-ig. — **14-es számú bizottság:** Ciulita december 10—13-ig. Baia december 14—16-ig. Stejar december 17—18-ig. Lupesti december 19—21-ig. Parnesti december 22—23-ig. Varadi-Mures december 28-tól január 3-ig. Halalis január 4—5-ig. Savarsin január 8—20-ig. Cuias január 21—23-ig. Toc január 24—26-ig. Iltó január 27—30-ig. Seliste január 31-től február 1-ig. Petris február 2—4-ig. Corbesti február 5—7. Obarsie február 8—14-ig. — **15-ös számú bizottság:** Siria december 10-től 1928. február 12-ig. — **16-os számú bizottság:** Pancota december 10-től január 28-ig. Maderat január 29-től február 13-ig. — **17-es számú bizottság:** Spineni december 10—28-ig. Chieri december 29-től január 12-ig. Drauti január 13—26-ig. Araneag január 27—30-ig. Agris január 31-től február 14-ig. — **18-as számú bizottság:** Silindia december 10—19-ig. Lugazau december 20—30-ig. Iercosani január 2—5-ig. Dud január 8—14-ig. Tauti január 15—26-ig. Minisel január 27—30-ig. Minisul de sus január 31-től február 3-ig. Nadas február 4—14-ig. — **19-es számú bizottság:** Ineu december 10-től január 10-ig. Sicula január 11—18-ig. Carageorgevici január 19—27-ig. Regele Carol január 28—30-ig. Momyoro január 31-től február 3-ig. Voevodin-Aldesti február 4—8-ig. Barsa február 9—15-ig. — **20-as számú bizottság:** Buteni december 10-től január 2-ig. Joia-Mare január 3—4-ig. Almas január 5—10-ig. Cill január 16—19-ig. Radesti január 20—23-ig. Chisindia január 24—29-ig. Vasoiaia január 30-tól február 1-ig. Pauseni február 2—5-ig. Cnied február 6—11-ig. Hodis február 12—15-ig.

— **A buteni-i albiró ítélete.** Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy egy buteni-i napszamos feljelentést tett G. Berdan buteni-i járási albiró ellen, aki egy előbb hozott, de annak végrehajtását felfüggeszteni rendelt büntető ítéletét később állítólag megmásította és az elítélttel kitöltötte a rászabott fogházbüntetést. Berdan albiró most annak megállapítását kéri, hogy az egész vádaskodásból egyetlen szó sem igaz s ilyen ügyben ellene semmiféle fegyelmi eljárás nem indult. A szerencsétlen napszamos nyilván rosszakaratu felbújtók áldozata, aki félreértette az ítéletet.

## Moravetz Album 1928.

a zeneértő közönség legkedveltebb karácsonyi albuma. Tartalmaz 43 pompás zeneművet, egyik szobbn mint a másik, 175 lel. — Hegedű kiadás 26 zene-számmal 75 lel. — Mindenütt kaphatók. 4715

## Műhelyforgácsok.

Az irodalom: szabadságharc. Integráns momentum a küzdelemnek, mit a Föld háborítatlan birtokáért folytat az Ember. És az öröm, amit író érez, ha művét befejezte, hasonlatos a kielégüléshez, melyet ősidők embe-  
re érzett, mikor az ősvilág vadját baltával agyoncsapta.

Még kérditek: igazi irodalmat hogy lehet megkülönböztetni majomirodalomtól, auguszt-kodástól? Ne tudjátok meglátni magatok szemével: a bátrát, ki az erdő fenevadját tor-  
konragadja, s a — Sonntagsjägert, ki puskáját behunytt szemmel a levegőbe sűti..?

Mindig szerettem a szegény emberek, el-  
esettek, gyengék védelmezőit. Legjobban kö-  
zülük az írókat. Most is... Csak néha jön olyan  
gondolatom, eh, csak hangulat: hogy mégse  
járja! Látok magam előtt egy író, akit em-  
berek testi, lelki, materiális nyomora megfo-  
gott, uccára dobott munkáscsaládok gyerme-  
keinek éjszakai gyötrelme meggyötört, vizio-  
nálja a férfi tehetetlen kinját s az asszony ar-  
ca rándulásait... Látom az író; már koncipiál,  
rögzít, mozgat, elindít és... vergődik, de nem  
a szolidaritás kinjában; ül és ír és  
vivődik az igazságért a lelkiismeret, de már:  
csak a művészi lelkiismeret. (Maiak  
nem tudom, de Flaubert képes lett von' éjjeli  
helyszíni szemlére: a templomlépcsőn milyen  
vonalakban helyezkedett el a meggyötört cso-  
port...)

— És aztán?

Semmi. Épen csak úgy érzem ebben a  
perchen, hogy nem járja! Ulni, írni, korrigál-  
ni, revideálni és nem rohanni.

— Hova?

Oda. A témákhoz. A gyárkapu elé, a  
templomsarokra, ki az éjszakába, gyermeket  
karra venni, anyát támogatni, férfit férfiszó-  
val önmagának visszaadni, vele mindent meg-  
osztani.

— De kivel?

Hát vele, akiről írtok. Valószínűnek tar-  
tom, hogy az az ember van csakugyan és  
mindenesetre van ez az éjjeli kín, az éhség, a  
nyomor; s az író ül, ír, korrigál, revideál,  
holott tudván tudja, hogy ég a kín s ő nem  
siet oltani! Nem járja! Még kevésbé járja,  
mint a gazdagok irgalmatlansága. Hiszen a  
többi szivtelennek nincsenek mindig eszében  
a nyomorultak, de neki, az írónak igen, hiszen  
szünetlen vizionálja őket...

Balzacról olvasom, hogy valamely dél-  
után felölté redingote-ját, sétatálcáját vette,  
meglátogatni egy gazdag barátját, de aztán  
otthon maradt, mert inasa eszébe hozta, hogy  
akihez készült: csak egyik regényalakja. De  
sem Balzacról, sem egyik kollégájáról sem ol-  
vastam, hogy az átélés révületében két ara-  
nyat küldött volna regénye valamely nyomo-  
rult alakjának. Pedig, hogy az a pénz szegé-  
nyeknek jusson, talán az inasnak sem lett vol-  
na ellenére. És érzem, hogy nem járja: tudni,  
hogy él a kín, aztán mégis írni, korrigálni.. és  
nem rohanni életmentő hévvel, forinttal, pati-  
kával, buzakenyérrel.

Fiaim, irjatok inkább történeti regényeket.  
Ott nem olyan kirívó a dolog.

Ha az orvosok, az órák, vagy a csap-  
ágykészítők egy napon ráeszmélnék, hogy  
rosszul vannak fizetve és összeülnek, elhatá-  
rozzák, hogy leállanak, nem dolgoznak to-  
vább... a társadalmi szervezet azonnal megér-  
zi ezt a kiesést (akár a gép, ha bármi kis al-  
katrésze kiesik). És a társadalmi szervezet  
azonnal pótolja is a hiányt. Ha másképp nem  
megy, kitermeli magának az új orvosokat, órá-  
sokat, csapágykészítőket. Nélkülök és munká-  
jok nélkül hosszasan meg nem lehet. De az író  
és az ő folytonos munkája nem feltétele a Tár-  
sadalmi Rendnek. És az író, ha proletár, nem  
a Társadalmi Rend proletárja. Oh, sokkal elő-  
kelőbb beosztása van! A Kozmoszban van az  
ő helye kijelölve és erről a helyről nem távoz-  
hatik. A tükre ő ennek a végtelen világnak,  
mely vágyva vágyik rá, hogy tükrében né-  
zegesse magát. Se maga — se más akaratából  
helyéről nem mozdulhat el; tükrő mindaddig,  
míg össze nem törik. **Ösvát Kálmán**

## Újabb községtanácsokat oszlatnak fel Aradmegyében.

### A megyei interimár bizottság ülése.

(Arad, november 17.) Ma újabb ülést  
tartott az aradmegyei interimár bizottság  
Georgescu János prefektus elnöke alatt. Az  
interimár bizottság a mai ülésen javaslatot tett  
a prefektusnak, hogy Cuied, Hodis, Taut és  
Satul-nou községek tanácsait oszlassa fel, mi-  
után ezekben a községekben oly nagy számban  
mondottak le az egyes tanácsstagok, hogy a  
tanácsok további működése lehetetlenné vált

és így a közigazgatási törvény értelmében fel  
kell őket oszlatni. Azonkívül javaslatot tett az  
interimár bizottság arravonatkozólag, hogy  
Draut község tanácsát különböző szabályta-  
lanságok elkövetése miatt oszlassa fel. A pre-  
fektus még nem döntött az ügyekben, hanem  
tanulmányozás tárgyává teszi azokat. Kiseb-  
jelentőségű adminisztratív kérdések letárgya-  
lása után az ülést bezárták.

## Külföldi posztógyárak különös háborúsága

### A konkurrens gyárak egymástól lopkodják a divatos szövet- mintákat. — A „Kuponcentrale“ titkai.

(Az Aradi Közlöny bécsi szer-  
kesztőségének távirata.) Ausztria  
egyik városában különös textilüzem működik.  
A vállalat munkaköre az, hogy Anglia, Fran-  
ciaország, Olaszország és Csehszlovákia posz-  
tógyárainak mintáit szerzi be és azokat érté-  
kesíti. Különös kémszervezet ez, amelyet kü-  
lönösen szakkörökben röviden mintatolvaj iro-  
da név alatt ismernek. Ennek az osztrák cég-  
nek az a specialitása, hogy még mielőtt az an-  
gol gyárak megkezdik az idényszövetek gyár-  
tását, már a többi állam posztógyárainak el-  
adja azokat a mintákat, amelyeket az angol  
gyárak újdonságképpen akarnak forgalomba  
hozni. Ezekért a mintákért a gyárosok igen  
nagy összegeket fizetnek, hogy gyártmányaik  
hasonlók legyenek, ha nem is minőségben, de  
legalább is kivitelben az angol szövetekhez.  
Franciaországban, Olaszországban és Cseh-  
szlovákiában a gyárak ebből az irodából sze-  
rezték be a mintákat, mert meg voltak győ-  
ződve arról, hogy ez iroda munkaköre csak ar-  
ra terjed ki, hogy mintáit Angliában szerzi be.  
Több külföldi gyáros azonban arra a tapaszta-  
latra jutott, hogy desinatörje bármilyen  
egyéni és izléses mintát tervez, azt ugyanab-  
ban a szezonban ugyszólván ugyanabban az  
időben más külföldi gyáros is gyártja.  
Tehát egész biztos, hogy ezeket a mintákat  
tőlük ugyanugy eltulajdonítják s úgy kerülnek  
forgalomba, mint ahogy ők veszik az angol  
szövetmintákat.

Több külföldi gyáros magádetektíveket

## Az ördög cserbenhagyta Aradmegye hirhedt varázslónőjét.

Becsanott aradmegyei gazda, aki jobban hisz a  
„bűbájos“ cigányasszonynak, mint az ügyvé-  
deknek.

(Arad, november 17.) Rongyokba bugyolált  
éltes cigányasszonyt kísért be ma az aradi  
ügyvédségre egy marconit bajuszu csendőrörme-  
ster. Az asszony a szakadozott hárász-kendő alatt  
egy órska szitát, abban egy pakli francia kártyát,  
egy jókora kapukücsöt, egy elhasznált borítékban  
egy Mária Terézia-talért és egy félig égett gyer-  
tyát szorongatott és kiadósan szipozni kezdett,  
amikor az őrmester felszólítására mindezeket a kü-  
lönös rekvizitumokat az ügyvédségi iktató elé he-  
lyezte az íróasztalra, pontosan rá a kísért írat-  
csomóra, amelyben az áll, hogy egy bizonyos Fir-  
ner János nevű mácsai gazdaember családja címén  
feljelentést tett „mellékelt“ Csinár Lenka nevű  
cigányasszony ellen, amiért az közismert varáz-  
tudásával rászedte őt. A rászedés pedig úgy tör-  
tént, hogy Firner uramnak, aki jómódu, de nyil-  
ván fukar ember, nemrégiben pere támadt egy  
szőlőbirtok eladása miatt. Nem lehetett valami  
nagy sors a perben Firner gazdának, mert hát  
kijelentette, hogy nem akar „potvára“ kidobni  
egy rakás pénzt, vagyis nem kell neki ügyvéd,  
mert ha van Isten a magasságos égben, ő ugys  
megnyeri a pert. Később ez a hite is sántítani kez-  
dett nyilván, mert úgy gondolta, hogy a szőlő-  
birtok meg a szerencse tekintetében jó ugyan az  
égi segítség, de nem árt, ha az ember az ördög-  
re, meg a boszorkányra is hallgat. Épen ezért felke-  
reste Csinár Lenka „jóhírben“ álló mácsai ci-  
gányasszonyt, aki értett a szóból s amikor a gaz-  
da azt is közölte vele, hogy az ügyvédnek író ho-  
noráriumot inkább önként szánna, tűzre és vízre,

alkalmazott, hogy a mintatolvajlás tetteseit ki-  
derítsék. Nyomozók nemrégiben jelentést tet-  
tek és megállapították, hogy a lopást az a cég  
követi el, amelyiktől ők a lopott mintákat vá-  
sárolják. A detektívek jelentésben meghatá-  
rozták, hogy az osztrák iroda 50 alkalmazot-  
tat tart s ezek a legravaszabb módon jutnak a  
feltűtött mintákhoz. Legtöbb esetben a  
gyárban mint munkások kérnek alkalmazást  
és a munkaidő alatt alkalmat keresnek arra,  
hogy a mintaszobába kerüljenek és ott azután  
szövetmintát lopnak s tekintettel arra, hogy  
ezek a munkások rendszerint elsőrangú szak-  
emberek, jól megjegyezték a szövetmintát s  
aztán azt később maguk lerajzolták s így to-  
vábbították az „osztrák kuponcentráléba“, a  
mely aztán a beérkezett mintákat értékesi-  
tette.

Az így becsapott gyárosok nem mernek  
a hatóságnál feljelentést tenni az osztrák  
iroda ellen, mert ugyanakkor bebizonyosodnék  
az, hogy ők maguk is orgazdák, mert lopott  
mintákat vásárolnak. A külföldi gyárosok  
most ugy szándékoznak védekezni a lopás el-  
len, hogy a lopott mintákért, amelyeket eddig  
ők vásároltak, dupla árat hajlandók fizetni az  
osztrák irodának, ha az kötelezőleg kijelenti,  
hogy ezentúl az ő gyárukból nem fognak min-  
tákat lemásolni és értékesíteni. A tárgyalások  
még foynak, s valószínű, hogy az osztrák iro-  
da el fogja fogadni a gyárosok kedvező aján-  
latát.

égre és pokolra esküdött meg, hogy csak bizza-  
rá, ő majd úgy varázsolja a dolgokat, hogy Fir-  
ner uram nyerje meg a pert. Fel is vett a gazdától  
16.000 lejt.

Egy héttel ezelőtt volt a tárgyalás a birtok-  
perben, amelynek nem várt kimenetele érthetően  
elképesztette Firner Jánost, mert hát a bíróságra  
bizony nem nagyon hatott a cigányasszony va-  
rázslatos hókusz-pókusza s a babonás ember bi-  
zony elvesztette a pert. Nosza dühbe gerjedt Fir-  
ner János, meg aztán sajnálta is azt a 16.000 lejt,  
amit a varázslónak adott s ezért feljelentette Csi-  
nár Lenkát, aki ma indignálódva jelentette ki az  
ügyvédségen, hogy ő nem tehet arról, ha a bíró  
holdtöltekor kakuklure lépett és nem fogott ráta  
a varázslat, amit pedig eddig minden egyes eset-  
ben sikerrel végzett el. A 16.000 lejt tehát „jogos“  
szerzeménye neki, amiért „megdolgozott“ s azt  
most inkább az ügyvédnek adja, de Firner nem  
lát viszont belőle egy banit sem, Csinár Lenka  
varázslónő tehát sokkal okosabb, mint Firner Já-  
nos és nyilván maga sem hisz „tudománya“ erejé-  
ben, mert a hókusz-pókusz helyett inkább ügy-  
védre bizza magát, de meg aztán, amikor Radu  
Pascu vizsgálóbíró tréfásan felszólította, hogy a  
saját érdekében jól tenné, ha őt is elvarázsolná,  
hátha szabadlábra engedni. Csinár Lenka nagyon  
komolyan, de nem csekély pózzal legyintett egyet,  
aztán lemondóan szólott:

— Cserben hagyott már engem a devla, kezít  
csókolom. Biróval pedig elég volt nekem egy-  
szer... (p. a.)

Csak 16 éven felüliek nézhetik meg az  
**Asszonyvásár** című  
erotikus drámát  
szombattól az APOLLONBAN.

— Béke Fedák és Feld Matyi között. Budapestről jelentik: A régóta buzgó per Feld Mátyás és Fedák Sári között ma befejezést nyert Feld bocsánatkérésével.

— Kereskedők, iparosok siessenek bejelenteni csatlakozásukat még ma a most szervezés alatt álló amerikai Amifé-rendszerhez. Jelentkezéseket elfogad Sándor Ferenc könyvkereskedés. (Telefon 5—11.)

— Aradmegye kis térképe megjelent. Laj 5.

## Megkerült Vázsonyi merénylője.

A mostoha apja meggyilkolásával vádolt Campbell báró lakásán találták elrejtve Vázsonyi Vilmos eltűnt merénylőjét. — Sirógör-  
csöket kapott Molnárné, mégsem tudta férjét elszakítani barátjától.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Rövid táviratban hírt adtunk arról, hogy Gyulai-Molnár Ferenc, aki Vázsonyi elleni merényletéről és több atrocitásról vált hírhedtté, eltűnt lakásáról és felesége a rendőrségen történt bejelentéssel kapcsolatban annak az aggodalmának adott kifejezést, hogy férje valószínűleg öngyilkos lett.

Aggodalma alaptalannak bizonyult. Molnárt tegnap megtalálták a hasonlóképen szomorú nevezetességre szert tett báró Campbell Károly lakásán, akit nemrég — mint emlékeztető — ama vád alapján tartóztattak le, hogy agyonlőtte annak lakásán mostohaapját, Franck ezredesét. A feleség egyedül kutatta fel férje rejtékhelyét és mikor be akart jutni hozzá — Campbell báró nem engedte be. Az asszony idegrohamot kapott és öklével bevverte a lakás üvegajtáját. Eközben az üvegszilánkok erősen megsebeztek, úgy, hogy sérüléseit a szomszédok és a házfelügyelő köztették be addig amíg orvosi segítségben részesülhetett.

Az asszonyt rendőr távolította el a házból, de csakhamar hangos kiáltások és sikoltozások közepette ismét visszatért és ekkor már sikerült bejutnia az előszobába, ahonnan Campbell báró erősen kiutasította. A tettesleges inzultus elől csak a házfelügyelő tudta megmenteni az asszonyt, akit sirógörccsökben vezettek le az emeletről. Molnár Ferencet azonban még ez a jelenet sem tudta rákényszeríteni arra, hogy barátja lakását — ahol úgy látszik, különösen jól érzi magát — ott hagyja. A háromemeletes ház lakói megelégedve az állandóan ismétlődő botrányokat, amelynek középpontjában a fiatal báró állt, memorandumban kérték Campbell báró eltávolítását a lakásból, amely az állítólagos öngyilkosságot elkövetett Franck ezredes tulajdonát képezte. Campbell báró ellen — mint tudvalevő — Franck ezredes meggyilkolása miatt indult eljárás, ezt azonban, miután a lakásban akkor kettőjükön kívül más nem tartózkodott, nem sikerült igazolni.

## Rádió-műsor.

Péntek, november 18. Wlen—Grác. 10.30. Orgonahangverseny. 16. A „Wiener Frauen-Symphonierorchester hangverseny. 16. A „Wiener Frauen-Symphonierorchester hangverseny. 20.05. Franz Lehár „A Kék Mazur“ című kétfelvonásos operettjének közvetítése. Utána tánczene. — Berlin. 16.30. Délutáni hangverseny. 21. Hegedűrománok. 21.30. Népdal-duett. 22.30. Slágerek és újdonságok. — Breslau. 16.30. Zenekari hangverseny. 22.20. Szimfonikus hangverseny. — Frankfurt a. M. 20.15. Bartók Béla hangversenyének közvetítése Stuttgartból. 21.15. Magda Spiegel énekhangversenye. — Leipzig. 16.30. A drezdai házizenekar hangversenye. 20.15. Népszerű zenekari hangverseny. 22.15. Szavالات, énekek gitárkísérettel. — Milano. 17. Jazz-band. 21. Zenekari hangverseny. — München. 16. Zenekari hangverseny. 18.30. Nürnberg: Hangverseny. — Nápoly. 17.10. Clara Soleri hangversenyének nő hangversenye. 21. G. Verdi „Ernani“ c. négyfelvonásos operájának közvetítése. — Prága. 16.30. Délutáni hangverseny. 19.30. Hangverseny. 22.30. Hangverseny. — Róma. 17.15. Tánczene. 20.40. Könnyű zene. — Stuttgart. 16.15. Délutáni hangverseny. 20. Zongorahangverseny. Bartók Béla hangversenye. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közzéadás. 17. Az Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. 19.45. A Melles magyar vonósnégyes hangversenye. 21.30. Pataky Irén és Teleky Sándor előadó estje. 22.35. A Britanniánagyszállóból Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

# Álhir a Bratianu-kormány lemondásáról

Rövidített volt az állítólagos politikai szenzáció. — Georgescu prefektus erélyes cáfoló-nyilatkozata.

(Arad november 17.) Ma délelőtt timisoarai (temesvári) és brasovi (brassói) forrásokból az a hír terjedt el Aradon, hogy a Bratianu-kormány benyújtotta lemondását, amelyet a régenstanács elfogadott. Egyes hírek már arról is tudni vélték, hogy az új kormány megalakításával Titulescu eddigi külügyminisztert bízták volna meg. A hír érthetően nagy meglepetést keltett, de a „szenzáció“ igen rövid életű volt, mert a félhivatalos Rádor távirati iroda már a déli órákban azt jelentette Clujról, hogy a lemondás híre minden alapot nélkülöz. Ma délelőtt Georgescu János prefektus pedig telefon útján a belügyminisztériummal lépett összeköttetésbe, ahol szintén a leg-

határozottabban megcáfolták a hírt. A telefonbeszélgetés után Georgescu János prefektus a következő tartalmu hivatalos kommunikét tette közzé:

A Brasovból és Timisoaráról származó olyan hírek, amelyek kormányválságról szólnak, semmiben sem felelnek meg a valóságnak. Ma délelőtt 12 és 1 óra között személyesen felhívtam a belügyminisztériumot és telefonon azt a felvilágosítást kaptam, hogy minden ilyen hír légből kapott koholmány. Ismétlem tehát, hogy egyelőre szó sem lehet kormányválságról. Minden bizonnyal egyes politikai pártoknak érdekükben állt, hogy az ilyen hírekkel a maguk malmára hajtsák a vizet.

## A női szívek Rettenetes Ivánja.

Egy pesti urileány követte Mosjoukint Berlinbe és kisírt szemmel, szerelmében csalódva jött haza.

(Arad, november 17.) Óh Mosjukin gyönyörű a filmen. Szépen ki van suvíkszolva a személya, az arcán fotográfuszig festéklárva, a ruhája műemkek, a szerepe direkt bódítóan szimpatikus. És a nézőtér naiv hölgye epedve sóhajt bele a cukros stanici édes sötétjébe: Ah Ramon Novarro, Harry Liedtke, Conrad Veidt... És megőrül, ha valamelyik impresszárió, kihasználva ezt a rajongási hullámot, finom pénzek reményében lehozhatja a mozihóst, hogy tessék parancsolni hölgyeim, elhun van az álomlovag — személyesen.

A budapesti hölgyek nemrégiben megrohanták Mosjukint, a női szívek rettenetes Ivánját, aki a maga teljes valóságában jelent meg Pesten. Iván boldogan tűrte a rohamot és kissé unottan, de kedves mosollyal fogadta a mozidámák tolatkodó hódolatát. Lenyilatkozott az újságíróknak, hogy a magyar nő roppant szeretetreméltó, Budapest nagyon szép város, zsebre vágta a tekintélyes honoráriumot és szépen visszautazott Berlinbe. A pesti nők pedig, akik még csak a közelébe sem jutottak, kissé csalódottan bujtak össze a nézőtérben.

— Te, ez a Mosjukin sokkal szebb a filmen, mint az életben. A színpadon Lukács Pali is jobb figura.

Akad azonban olyan hölgy is, akit a Mos-

jukin-rajongás messzebb ragadott. Ennek a történetét budapesti tudósítónk alábbi távirata meséli el drámai rövidséggel:

\* BUDAPEST. Elokeloe ismert belvárosi kereskedő bejelentette pesti rendőrségen 19 éves leánya eltűnését stop Leány barátnője mondotta titkos imádója volt Mosjoukinnek akinek pesti szereplését moziban minden este végignézte stop Család ezalapon Berlinben rendőrséggel nyomoztatott stop Tegnap délután kisírt szemekkel hazatért eltűnt leány bevallotta tényleg Berlinbe utazott Mosjoukin után de szerelmében csalódva visszatért stop

Ennyi az egész. A nézőtéri kislány nem tudta, hogy egy ilyen Mosjukin nagyrészt festékből, ruhából, szerepből van összediszelevezve és bódult rajongásában nehezebb utra vállalkozott, mint az a bizonyos Strogoff Mihály... És visszajött Berlinből kisírt szemekkel, szerelmében csalódva. Most már bizonyára tudja, mi az a mozi-láz, mozi-szerelm, és hogy nem mind igaz, ami festék. (g. s.)

## Háborúság

egy aradmegyei birtok körül.

Egy ajándékozási szerződés érdekes epilógusa. — Tárgyalás a timisoarai tábla előtt.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) Érdekes ügyet tárgyalt ma a timisoarai tábla. Werner Antal 60 éves aradmegyei szapáryligeti lakos egyedül élte magánosan életét, mert felesége és három gyermeke Amerikába vándorolt. Néhány évvel ezelőtt Werner szomszédja Schauer Mihály megkörnyékezte az öreg gazdát, akit rábeszélte arra, hogy irassa rá 10 holdas birtokát és házát és ennek ellenében eltartja élete végéig. Werner hosszas rábeszélésre beleegyezett az ajánlatba és a közjegyző előtt 5000 lejért eladta Schauernek egész vagyonát. A formalitásból kikötött 5000 lej is visszaadta neki a szerződés megkötése után. Eleinte Schauerék jól tartották az öreg gazdát, aki azonban később hamarosan belátta, hogy rosszul cselekedett. Enni sem adtak neki és nemsokára rongyosan és éhesen járta a falu uccáit. Végre megunt a nyomorúságot és dr. Olosz Lajos kisjenői ügyvédet bízta meg, szerezze vissza vagyonát. Werner a községgel esküdtekkkel állapította meg, milyen rosszul bántak vele és azután megindította a pert.

Közben azonban meghalt az öreg gazda, az ügy azonban ezzel nem ért véget, mert hazaérkezett az özvegy, aki a legközelebbi vérrokonok nevében megindította a pert az aradi törvényszéknél. Az aradi törvényszék visszaitélte az ingatlanokat a családnak azzal az indoklással, hogy az embertelen bánásmód egymagában is ok a szerződés megsemmisítésére. Schauer meglebbezte az ítéletet a táblához, amely ma foglalkozott az ügygel. Miután a felek ellentétes vallomásokot tettek, elrendelte, hogy 30 napon belül tériesszék be összes bizonyítékaikat és azután történik döntés az ügyben.

## Hazahozzák

a Szerb Takarékszövetkezet igazgatóját.

Decemberben Temesvárra szállították a Bécsben letartóztatott Hauska Rudolfot.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának távirata.) Annak idején az Aradi Közlöny részletes tudósításban számolt be, hogy Hauska Rudolfot, az összeomlott timisoarai Szerb Takarékpénztár megszökött igazgatóját Bécsben letartóztatták. Hauska jelenleg a Landesgericht I. fogdáijában várja a kiadatási eljárás lefolytatását. Mint Bécsből jelentik, a bécsi román követség a kiadatási kérést már eljuttatta a kancellári hivatalhoz, amely viszont elintézés céljából átadta az igazságügyminisztériumnak. A vádtanács még ebben a hónapban dönteni fog a kiadatási kérésről és az öt év előtt kötött román-osztrák jogügyi egyezmény értelmében helyt fog adni a kérelemnek. A szükséges formalitások elintézése után Hauskát valószínűleg még decemberben a román határra szállítják és átadják a román igazságügy hatóságoknak.

Matine vasárnap Apollóban

5.—, 10.— és 15.— lejes helyárrakkal.

— Katonai jelentkezések Aradon. Az illetékes katonai hatóság — mint jelentettük — az Arad területén lakó iparosok, szakmunkások és szakmabeliek katonai könyveinek látogatását rendelte el. Ezek a rendőrségen tartoznak jelentkezni és pedig 18. és 19-én az 1892. évben, 20. és 21-én az 1891. évben, 22. és 23-án az 1890. évben, 24. és 25-én az 1889. évben, 26. és 27-én az 1888. évben született gyűjtenek.

# K Ö Z G A Z D A S Á G.

## A CFR. újabb tarifaleszállításra készül.

Teodorescu vezérigazgató érdekes nyilatkozata.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Teodorescu, a CFR. vezérigazgatója a vasuti tarifák leszállításával kapcsolatban kijelentette az Argus tudósítójának, hogy a közönség az utóbbi időben már hozzászólt, hogy rövid időközökben folytonosan

emeljék a vasuti tarifákat, ezért ma meg van lepődve, amikor a háboru óta először szállítják le jelentékenyen a jegyárakat. A jelenlegi leszállítás csak kísérlet és amennyiben az bevál, úgy újabb redukciónak következnek.

### Zürichben 3.21, Párisban 15.65 a lej

**Helyi valutaárak.** (November hó 17.)  
**Kifizetések:** Berlin 38.80, Amsterdam — Newyork 162.25, London 793, Páris 6.39, Milánó 8.85, Prága 4.82, Budapest 28.48, Zágráb 2.86.50, Bécs 22.95, Zürich 31.37.50. — **Áru:** Márka 38.50, dollár 161, angol font 780, francia frank 6.50, olasz lira 8.80, cseh korona 4.80, pengő 28.50, dinár 2.85, osztrák schilling 23.05, svájci frank 31.30. — **Pénz:** Márka 38, dollár 160, angol font 780, francia frank 6.30, olasz lira 8.50, cseh korona 4.75, pengő 28.20, dinár 2.75, osztrák schilling 22.85, svájci frank 30.50. — **Íróasztal:** Szilárd.

**Zürichi tőzsdenyitás.** (November hó 17.)  
Berlin 123.70, Amsterdam 209.35, Newyork 518.50, London 2527.25, Páris 20.37.50, Milánó 28.23, Prága 15.37, Budapest 90.80, Belgrád 9.13, Bucaresti 3.21, Varsó 58, Bécs 73.12.50.

**Zürichi tőzsdezárlat.** (November hó 17.)  
Berlin 123.67.50, Amsterdam 209.47.50, Newyork 518.45, London 2527.87.50, Páris 20.38, Milánó 28.24, Prága 15.37, Budapest 90.80, Belgrád 9.13, Bucaresti 3.21, Varsó 58.20, Bécs 73.11.50.

**Bucaresti-i tőzsdezárlat.** (November 17.)  
**Devizák:** Páris 6.36, Berlin 38.68, London 790, Newyork 161.65, Milánó 8.85, Zürich 31.25, Bécs 22.90, Prága 4.80.50, Budapest 23.38. — **Valuták:** Napoleon 6.48, márka 38.50, leva 1.20, török lira 0.86, angol font 788, francia frank 6.45, svájci frank 31, olasz lira 8.90, drachma 2.13, dinár 2.84, dollár 160.75, lengyel zloty 18.25, osztrák schilling 23, pengő 28.25, cseh korona 4.75.

**A közlekedési tárca költségvetése.** Bucarestiből jelentik: A közlekedésügyi miniszter ma hozta nyilvánosságra a tárca jövő évi költségvetés-tervezetét. Eszerint a központi adminisztráció számára 14 milliót (tavaly 13 millió volt), személyi költségekre 188 milliót, anyagbeszerzésre és javítási munkálatokra 491 milliót, a kikötő-igazgatóságok számára 49 milliót, a hajózási szolgálat számára 84 milliót, a kereskedelmi tengerészet kiegészítésére 190 milliót, a repülő-szolgálat ellátására 97 milliót, a folyamszolgálat számára pedig 21 milliót irányoztak elő. A tárca költségvetés-tervezetében az idén összesen 715 milliót állítottak be, míg az elmúlt évi költségvetésben kerek 700 millió lejben szerepelt a tárca előirányzott kiadásainak végösszege.

**Castiglioni új bankot alapít.** Newyorkból jelentik: Castiglioni előkelő amerikai tőkecsoporttal folytat beható tárgyalásokat, mert — beavatott forrásból származó hír szerint — bankot akar alapítani. A terv szerint Castiglioni Hollandiában alapít új bankot és Amszterdamban telepedik le véglegesen.

**Két és félmillió svájci frank az erdélyi földgázért.** Budapestről jelentik: Évek óta folyik a tárgyalás a román kormány és a Magyar Földgáz r.-t. között, az erdélyi földgáz

források ügyében. A magyar részvénytársaságok annak idején a Román Földgáz r.-t.-nak adták át a forrásokat és később a párisi román-magyar döntőbírótság elé vitték az ügyet. Egyben azonban megkezdték az egyezkedési tárgyalásokat. A tárgyalások most eredményre végződtek, amennyiben ma létrejött a megállapodás, amelynek értelmében a Román Földgázrészvénytársaság r.-t. 2 és fél millió svájci frankért vásárolja meg a magyar érdekeltségek részvényeit.

## Irodalom és művészet

**Az aradi színház heti műsora.** Péntek: Masa pénzt keres, vigjáték. (C. bérlet. Szepessy Edith fellépte.) Szombat délután: Annabál, operett. Este: Marinka, a táncosnő, operett. (Lengyel Irén felléptével.)

**Erdélyi Lexikon.** Nagyszabású és érdekes könyv hagyja el a közeljövőben a sajtót: az Erdélyi Lexikon. Ez a munka 50 ives kötetben tárja majd az olvasó elé a mai Erdélyt. Nyolcszáz tömött oldalon, alfabetikus rendben sorakozó címszavak alatt megjelenik benne Erdély közléte, politikája, irodalma, művészete, társadalmi, kulturális, egyházi és iskolai felkészültsége. Egyetlen cikke sem lesz pusztán adattörmelék, egyetlen szépített, vagy torzított portré sem ékteleníti; seregszemlét tart ez a könyv az erdélyi elevenek felett. Akik írják, legjobb hitük és legjobb tudásuk szerint a mai Erdélyt adják. Az erdélyi könyvkiadás nem mert vállalkozni e nagy munka kiadására, úgy, hogy az szerzői kiadásban jelenik meg az Erdélyi Lexikon és hogy mindenki számára hozzáférhető legyen, 25 folytatásos füzetben hagyja el a sajtót. A füzetek kéthetenként jelennek meg, úgy, hogy az 50 ives könyv egy éven belül az olvasók kezében lesz teljesen. A mű illusztrálva is lesz. Az Erdélyi Lexikon, amelynek dr. Osvát Kálmán a szerkesztője, mint szubszkripció kiadás jelenik meg. A teljes mű ára (25 füzet, egyszerű kiállításban) 500 lej, amely fizethető 5 részletben is; az első 100 lejes részlet az aláírással egyidejűleg fizetendő. (Bekötési tábla külön megrendelhető). Egészen finom könyvpapíron kisszámú példányt nyomnak az Erdélyi Lexikonból. Ezek a példányok is kétheti füzetekben jelennek meg, áruk 1000 lej, de előfizetni rájuk csak két — egyenként 500 lejes — részletben lehet. — Ezekhez a példányokhoz szolid és elegáns bekötési tábla is jár. Egyes füzetek nem kaphatók. Minden megrendelés, pénz s egyéb posta dr. Osvát Kálmán címére küldendő (Oradea, Bul. Regele Ferdinand 41.)

**A Masa pénzt keres** pénteki előadása iránt városzerte nagy az érdeklődés. Szól ez elsősorban magának a szellemes darabnak, de nem kevésbé a férfi főszerepet játszó Szendrey szingizgatónak, aki egyik legkedveltebb szerepében lép a közönség elé. A címszerepben Szepessy Edith, egy fiatal, tehetséges és bájos színésznő fog bemutatkozni. A két főszereplőn kívül Jávor Alfréd, Mészáros Béla és Kun Dezső játszanak igen hálás szerepeket.

### DOHNÁNYI ERNŐ

zongoratechnikája természetesen mindenben tökéletes, de külön ki kell emelni pianóit, amelyeknél életesebbeket, melegebbeket, szinesebbeket, s olvadóbbakat ma senki sem tud kihozni billentyűkből.

**A Marinka, a táncosnő** kerül színre szombaton este, mert Horváth Mici betegsége miatt a

### ERZSÉBET MOZGO.

Ma d. u. 5, 7 és este 9 órakor  
Verne világhírű regénye:

## Strogoff Mihály I. rész

filmremek.

Iván Mosjoukinnal a főszerepben.  
Rendes olcsó helyárak. Kibővített zenekar.

Holnap utóból a II. rész.

hirdetett Ripp van Winklet le kellett venni a műsorról. A Marinka a táncosnő címszerepét Lengyel Irén, a kiváló primadonna játssza, akinek egyik legjobb alakítása a népszerű operett címszerepe.

**Szépművészeti múzeum Bucarestiben.** Bucarestből jelentik: Ma délután adta át Simu az államnak adományozott Simu-muzeumot. Az átadásnál jelen voltak a kormány tagjai, a miniszterelnökkel az élükön. A múzeumot Lapedatu kultuszminiszter vette át, köszönetet mondva a nagyszerű adományért és közölte, hogy a régenstanács Simut a román koronarend nagykeresztjével tüntette ki. Utána Bratianu Ionel beszélt, magasztalva Simut, akinek barátsága büszkévé teszi őt. A Simu-muzeum a főváros leggazdagabb szépművészeti múzeuma.

**Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután az idei szezon legnagyobb operett-szerepe, a Borcsa Amerikában van műsoron, mérsékelt helyárak mellett. A pompás operettben ugyanazok játszanak, akik a premiéren sikerre vitték az újdonságot. Este a legnagyobb sikerű operett, Kálmán Imre világhírű darabja, a Cirkuszhecegnő kerül színre a címszerepben Lengyel Irénnel.

**Broadway.** A jövő hét szenzációja a Broadway premiérje. Ilyen darabot még nem irtak, mint ez az amerikai szindarab, amelyben egymást váltja fel a dráma, vigjáték, énekes színiáték és látványos revü. Newyorkban 2500 előadást ért meg ez a szenzációs színpadi munka, amely Budapest és Bécsben még mindig állandó műsordarab. Nálunk Erdélyben Aradon kerül színre minden más színpadot megelőző előző. Mészáros Béla, aki a nehéz darabot rendezte, hatalmas munkát végez, hogy a Broadway minden szépsége érvényesüljön és a létkető cselekmény magával ragadja a nézőket. Naponta folynak a próbák és minden remény megvan arra, hogy a színház az idei szezon legnagyobb sikerét fogja aratni.

**Pályadíjat nyert aradi zeneszerző.** Komlós Elemér, akit sikeres zenekompozícióiról ismer az aradi közönség, részt vett a timisoarai Moravetz-cég pályázatán, ahol „Stradivarius” című szerződés dalával második díjat nyert. A dal, amelynek szövegét Emőd Tamás írta, a Moravetz-cég vaskos karácsonyi albumában is megjelenik.

**Szepessy Edith bemutatkozása.** Pénteken este az aradi színházban ismét szerződöttesített fagyát: Szepessy Edithet ismeri meg Arad közönsége. A fiatal művésznő az elmúlt szombaton Timisoarán játszott komoly sikerrel. Aradi debütálásánál a néhány év előtti vigjáték-teremtés sikerültebbjé: a „Masa pénzt keres”-t választotta, melynek a női főszerepét alakítja. Első aradi fellépése bizonyára kedves estje lesz az aradi színháznak.

**A Nyugat november 16-i számát Földi Mihály** tanulmánya vezeti be Révész Béláról, akinek írói jubileumát most ünnepli a magyar irodalom. Schöpfung Aladár Hatvány-Ady levelezéséről ír cikket, Tersánszky J. Jenő pedig a Kossuth-szoborról ad hírként. A szám szépirodalmi részében Kosztolányi Dezső elbeszélését, Szép Ernő egyfelvonásosát, Szint Gyula Jókai regényét, Tersánszky J. Jenő önéletrajzát, Füst Milán és Reichard Piroksa verseit találjuk. Ezen kívül ki kell emelnünk a gazdag kritikai anyagot. A szám ára 60 lej. Főbizományos: Pallas könyv- és lapterjesztő vállalat, Cluj, Str. I. Ratiu A. A. „Nyugat” negyedévi előfizetési díja 300 lej. Minden régi előfizető ingyen kapja meg Beck Ö. Fülöp regényét, Ady-plakettjét, melynek bolti ára 900 lej lesz.

### Tavaszi szellő.

Ma, pénteken utóliára az Apollóban.  
Leszállított olcsó helyárakkal.  
Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

U R A N I A B A N	<b>CARL de VOGT</b>	5 7 6 8 9 ó r a k o r
	legjobb alakítása	
	<b>Szerelem szigete</b>	
	izgalmas filmregényben, ezt megelőzi:	
	<b>Szálloda a marhapiachoz</b>	
	2 felvonásos burleszk.	
<b>SLAGER-HIRADO.</b>		
<b>Leszállított olcsó helyárakkal.</b>		

# MIÉRT.

## Egy kesztyű.

P nyugodtan sétálgattam a déli korzón. Am tekintgettem körül a pompázó prékaságán, amelyekben aprólábu, kecses végezték divatklállításnak is beillő — at. Mendegélek... Ebben a pillanatban nek egy kesztyűt, illetve félkesztyűt. A elé hullott. Szép tiszta szarvashörkeszondolat nélkül hajoltam, feladni a kesz a férfiélet eléggé meg van rakva pillal, amelyekben hölgyek leesett kesztyűveszi.

A félkesztyű egy fiatal uré volt. Persze ill. de meg meglepetéstől is tul-gazdag köszönte meg az udvariasságot. Ez nem volt udvariasság. Ez csak szokás. Aligha kaptam volna fel a kesztyűt, ha lá-hogy ez a fiu ejtette le. Pedig az udvariasság itt kezdődik. Ezután mindenkinek a kesztyűjét felve-... (=:=)

**Éjjeli fagy.** A Meteorológiai Intézet je-z olaszországi depresszió elvonult Kis-é, a Balkánon hősüllyedést vonva ma- Különbö a légnyomási viszonyok toztak. Az Alpések felett lévő maximu- il Svédország felett is van az Európa alakult nagy légnyomásnak egy mag- na nyugati részein enyhülés tapasz- dőprognózis: Éjjeli fagy, részben bo- ködös idő.

**saládi öröm a jugoszláv uralkodó- l.** Belgrádból jelentik: Mária jugo- álvné családi esemény előtt áll.

**Vaitolau tábornok Aradon.** Vaitolau nok, volt közlekedésügyi miniszter va- ap reggel Aradra érkezik. Vasárnap és n Kisjenő mellett vadászatot rendeznek a nok tiszteletére. A vadászatra, amelyet ogariu vadászati főfelügyelő rendez, több vadászt is meghívnak.

**Népszövetségi kívánság a numerus is módosítására.** Budapestről jelentik: títettük a numerus clausus módosításáról ó javaslat szövegét. Tegnap este a kereszt- pártban Bethlen István gróf magyar ml- terelnök és Klébelsberg Kunó gróf kul- miniszter taglalták részletesen a javasl- Bethlen István gróf beszédében kiemelte, v a mostani törvényt belsődon és külföl- egvaránt sérelmezik és a Népszövetségre t tekintettel is meg kell tenni a módosítást, rt a magyar ügyek legfőbb fóruma a Nép- vetség. El kell osztalni azokat a külföldi ket, amelyek szerint Magyarország roszt- bánik kisebbségeivel. A párt tudomásul e a bejelentetteket. Beavatott forrásból mazó hírek szerint az ellenzék elfogadha- annak nyilvánítja a módosításról szóló ja- latot, a szocialisták viszont a törvény tel- eltörlesztést követelik.

**Párba a Papacostea-pofonok miatt.** restiből jelentik: Manoilescu Grigore, a államtitkár-öcse és Papacostea volt pos- tyv vezérigazgató öcse, a Manoilescu-per zavalása alkalmával történt összeütközésük- t kifolyólag, ma reggel pisztolypárbajt viv- ak egymással. Kétszeri golyóváltás után a fe- ek sértetlenek maradtak és nem békültek ki.

**Kémszervezet Lengyelországban.** Var- sóból jelentik: A politikai rendőrség a vilnai vadaságban nagyszabású kémszervezetet epezett le, amely Oroszország javára kém- kedett. A letartóztatottak között egy mosz- kvai kiküldött is szerepel.

**Sikkasztás a bucaresti-i katonai orvosi intézetnél.** Bucarestből jelentik: November 11-én kezdődik a katonai orvosi intézetnél tör- zt sikkasztások bünperének tárgyalása, helynek vádlottjai különböző gyógyszerzál- ások révén tíz millióval károsították meg a államkincstárt. A vádlottak között van Va- lle Popovici törzsorvos és több alsóbb rangu iszt.

**Az oceanrepülő — szinpadon.** New- yorkból jelentik: Miss Ruth Elder, az ocean- repülő amerikai pilótanő, Amerika különböző szinpadain száz estén keresztül fellép és es- tükint 1000 dollár fellépti díjat kap.

**A LEGNAGYOBB NÉMET FILM, az asszonyvásár.** Szombattól vetít az Apolló.

# Nőttön-nő Trockij hatalma Oroszországban.

Stalint, az ellenfélt még hívei is elhagyják. — A magyar emigráns bolsevisták Trockij ellen.

(Az Aradi Közlöny berlini tu- dósítójának távirata.) A Moszkvá- ból érkező jelentések szerint Trockijék moz- galma sokkal erősebb, mint ahogyan eleinte hitték. Egymásután alapítják a nyomdákat és ezrével terjesztik a felhívásokat és propagan- dairatokat, amelyekben Trockij a maga igazát bizonyítja. A szovjet nagytanácskozásán Trockij nyíltan a szemébe mondotta Stalinnak, hogy ő mérgeztette el a viszonyt a külfölddel

és ő idézte elő Franciaország elhidegülését. Eire következett Trockij kizárása. Pariza azonban most egyre növekszik, míg Stalinnak csak a régi cseka utóda, főleg pedig a ma- gyarországi emigránsok a hívei. — Moszkvá- ból jelentik: Fensginskin, akinek a jelentése miatt Trockijt és Zinovjevvet kizárták a kom- munistapártból és aki régi vezetője a Cseka- nak, az orosz politikai rendőrségnek, ma head- ta lemondását.

— **Érdekes házasság Aradon.** Érdekes házasságkötés lesz a napokban Aradon. G. Alexandru görög keleti vallású elektrotech- nikus szerelmes lett egy 24 éves aradi ur- leányba, azonban a házasságnak vallási aka- dályai voltak, amennyiben a leány izraelita vallású. Hogy a tervezett házasság elől ez az akadály is elháríttassék, a fiatalember ma át- tért az izraelita vallásra és a napokban már megtartják az esküvőt az aradi anyakönyvi hivatalban.

— **Aradváros nem tudja eladni ócska gé- peit.** Igen érdekes ügy foglalkoztatja Aradvá- ros vezetőségét. A városi üzemeknél 1923. óta körülbelül 5 millió lej értékű, régi motor és gép fekszik raktáron, amelyeket el akarnak adni. Az eladásra már három ízben tűztek ki nyilvános árlejtést, ezeken azonban egyetlen reflektáns nem jelentkezett és így a gépek to- vábbra is a város tulajdonában maradtak. A harmadik árlejtés után, a törvény értelmében, a városnak joga van szabadkézből eladni a gépeket, ami azonban a mai napig nem történt meg. Öt millió lej értékű holmi rozsdásodik az egyik városi raktárban és a város vezetősége most már azzal a gondolattal foglalkozik, hogy ha nem lehet másképpen, ócskavasként adja el ezeket a gépeket. Miután egy mennyi- ségben a gépeket nehéz lesz eladni, utolsó pró- báként egyenként próbálják értékesíteni azokat.

— **Erős fagy és hó az országban.** Bucu- restből jelentik: A földművelésügyi miniszte- riumba beérkezett jelentések szerint az or- szág északi és nyugati részében erős fagy ál- lott be. Cernautiban, Iasiban, Clujon és Karán- sebesen tegnap hó csett. Bucurestiben és egész Munteniában is, már napok óta állandóan esik az eső.

— **Öngyilkos aradmegyei asszony.** Maria Firotti 73 esztendő s marosvásári asszony az elmúlt éjszaka öngyilkossági szándékból fel- akasztotta magát és meghalt. Tettét valószí- nüleg életuntagságból követte el. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— **Megégett egy kisgyermek Kisjenőn.** Megrendítő gyermektragédia történt tegnap Chisineu községben. A chisineui csendőrség ma jelentette az aradi ügyészségnek, hogy Molnár Ferenc 3 éves otiani fiúcska súlyos égési sebek következtében kiszenvedett. A csendőrség megállapítása szerint a fiúcskát anyja tegnap délelőtt néhány percre magára hagyta a szobában. A gyermek a kályhához ment játszani, ahol ruhája tüzet fogott. Mire az anya a gyermek sikoltozására berohart, a kis fiúcskán már nem lehetett segíteni. Az ügyész- ség gondatlanságból elkövetett emberölés ci- mén megindította az eljárást a gyermek szülei ellen.

## DOHNÁNYI nov. 23.

— **Elfogott biciklitolvaj.** Az ujaradi csend- őrség ma az aradi ügyészségre kísérte Sár- kány Sándor ujaradi napszámost, aki ellen bi- ciklitolvajlás miatt tettek feljelentést a csend- őrségen. Sárkányt Niculescu főügyész hall- gatta ki, kihallgatása után azonban szabadon engedték.

— **MINDEN HIRES ÉS SZÉP német mű- vésznő játszik az Asszonyvásárban.** Csak 16 éven felüliek nézhetik meg. Szombattól vetít az Apolló.

— **Az aradi rendőrség újabb örökösöket keres.** Az aradi államrendőrség felhívja Fodor Antal és Hegedüs Katalin aradi lakosokat, hogy jelentkezzenek a 41. számú szobában, mert Szolnokról érkezett átirat szerint, örökö- södési ügyben igazolnick kell magukat.

— **„Nincs több hely.”** (2. naszos levél.) Ezt a kategórikus kijelentést halljuk a Mos- sócзы-teleptől Aradulnoug és vissza az auto- buszjáratok mindegyik megállóhelyén felénk hangzani. Nincs hely és az utasok fele nap- nap után lent marad, hogy fél- vagy egész órai idővesztegető várakozás után gyalog menjen Murasel, Ujarad, vagy Kisszentmik- lósra. Évekig tartó huza-vona után, az „Aradi Közlöny” állandó ösztökélésére és a kérdés- nek felszinen tartásával, Aradváros vezetősé- ge végre is rászánta magát, hogy a Mossóczy- telepet, Ujaradot és Kisszentmiklós községe- ket közelebb hozza a központhoz és beállított a forgalom lebonyolítására két autobuszt. Alig hogy ezek megindultak, egynéhány hét után máris nyilvánvaló volt, hogy ezzel képtelenek a periferiák lakosságának igényeit kielégíteni. Egyrészt bebizonyosodott, hogy a járművek felette gyenge szerkezetűek, mert folytonos javításra szorultak, másrészt az utazni vágyó közönség felét sem voltak képesek felvenni. Már Ujarad végállomásán „mektelt”-et jelez és a Murasel községek egyáltalán nem jutnak fel az autobuszra. Érthetően Aradváros ve- zetőségének eljárása. Bebizonyosodott tény, hogy az autobuszok vételára már az első há- rom hónapban megtértült. Napi bevételük át- lag 4—5000 lej, hetivásárnapokon ennél is több és ezzel szemben a rezi-költség jelenték- telen. Miért nem állít be Aradváros legalább is négy jószerkezetű, kényelmes autobuszt, ami- kor ezek feltétlenül rentabilis befektetést je- lentenek és egyúttal a nagyközönség igényeit is kielégítenek.

Szombattól mutatja be az APOLLO az  
**Asszonyvásár-t.**  
Erotikus dráma.  
Csak 16 éven felülieknek.

— **Az aradi pályaudvari posta értesítése a postacsomagok elvámolásáról.** Az Arad 2. sz. (pályaudvari) postahivatal főnöke ezuton értesíti az összes kereskedőket, hogy a kül- földről érkező postacsomagok az Arad 2. sz. postahivatalnál lesznek elvámolva. Ezzel kro- csolatosan kérem a kereskedő urakat, szives- kedjenek intézkedni, hogy az értesítés vétel- től számított 15 napon belül a csomagokat an- nál is inkább váltsák ki, mert a nemzetközi posta-egyezmény szerint, ha a csomagok ezen időn belül nem váltatnak ki, minden további nélkül a feladási helyére vissza fognak kül- detni. Jelenleg is több mint 300 posta-vám- csomag fekszik raktáron. Végül tisztelettel tudatom, hogy ezentul minden, a posta-vám kezelés ellen felmerülő panaszt hozzám tessék intézni, esetleg a timisoarai (temesvári) posta- és távirda kerületi igazgatósághoz. A pályaudvari posta főnöke.

— **Öszre bérelten Kerpel könyvtárában.** Beomlott egy pesti ház. Budapestből jelentik: A Kálvária-téren egy emeletes ház- ra újabb emeletet építenek. Építés közben ma a tetőzet beomlott és Kovacsics Mihály, Gluck József munkásokat súlyos sérülésekkel szállí- tották a kórházba. Lukács Katalin munkásnő szintén megsérült. Az építést végző főpárter ellen eljárás indult meg, mert az ő hibájából dolgoztak munkások a még meg nem száradt betontetőzeten, amely beomlott.

— **Meghalt Magyarország legöregebb asszonya.** Battonváról jelentik: Ma meghalt Magyarország legöregebb asszonya, Csoszol Györgyné, aki 1817. október 27-én született, tehát 110 éves volt.

— **CSAK 16 ÉVEN FELÜLIEK nézhetik meg az Asszonyvásárt.** Szombattól vetít az Apolló.

## Uj háboru: 1928. május 28.

Fantasztikus jóslás egy nyolcesztendő világlöklés bekövetkezéséről. Anglia közvéleményét állandóan foglalkoztatja az új világháboru eshetősége.

(Az Aradi Közlöny londoni levelezőjéről). A következő világháboru 1928. május 28-án kezdődik és 8 esztendeig fog tartani, a fegyverszüneti szerződést 1936. szeptember 16-án kötik meg.

Ezt a jóslatot Mr. Basil Stewart nyilatkozta ki ilyen apodikikus biztonsággal a brit izraelita társaság most tartott ezidei kongresszusán, a Lane-parki Londonderry palotában. Basil Stewart kijelentette, hogy állítását „a Nagy Piramis szimbólumára” alapítja, amely tudvaleg a világtörténelem évszámmainak és a biblia bizonyos jóslatainak kombinációja.

A brit izraelita társaság tagjai számtalanszor bebizonyították — a számok türelmesek! — hogy az ugynevezett Nagy Piramis kronológiai rendszere pontosan ráillik az ótestamentumban megjelölt világesemények bekövetkezésének idejére. Stewart szerint az elmúlt világháboru dátumait is ki lehet számítani a biblia és számpiramis segítségével és épen erre vonatkozó kutatásai közben sikerült megállapítania a legközelebbi világháboru kirobbanásának és befejezésének időpontját. A biblia erre vonatkozó idézetei leirhatatlan szörnyűségekről — köztük irtózatossá elemi csapásokról — tesznek említést és a háboru azzal fog véget érni, hogy az orosz birodalmat végleg eltörlik a föld színéről.

Angliában nagy feltűnést keltett ez a jóslat, ami azonban nem jelent semmit, mert a sziget lakóinak mindig nagy hajlamuk volt az okkultizmusra. Komoly emberek természetesen Angliában is mosolyognak az ilyen gyerekes profeciákon. A dolgot mégsem lehet tréfával elűzni — azt tudniillik, hogy a londoni társaságok kedvenc beszélgetési témája egy következő világháboru eshetősége. Nem szabad elfelejteni, hogy volt már idő, amikor nagy divatja volt épen itt Londonban az éfajta szórakozásnak: 1909. és 1913. között az ugynevezett műveltebb társaságokban nagy előszeretettel vitatkoztak egy közeli háboru lehetőségéről, noha akkor talán senki sem hitt komolyan ebben. A music-hallok színpadán szorgalmasan énekelték akkortájt szinkopás amerikai ritmusra: „And the Russians shall not have Konstantinopol”. (Magyarul: És az orosz nem kapja meg Konstantinápolyt).

Ma, minden tréfás melléki nélkül, állandóan fel-fel merül ez a téma — az új háboru — nem csak társaságbeli vitákban, hanem a lapok hasábjain, röpiratokban, tudományos művekben, parlamenti felszólalásokban is. Az angol nép politikai érzéke közmondásos és semmiestre sem megnyugtató, hogy már megint puszkaporszagot érez a levegőben. Ebből a szempontból nem szabad egyszerűen lemosolyogni még Basil Stewart csacsogását sem.

Az angol hadi szakemberek — ha szabad ezt a kifejezést használni — szintén úgy beszélnek a legközelebbi háboruról, mintha a legtermészetesebb dolog lenne, hogy a civilizált emberiség rövidesen megint tömeggyilkolni fogja egymást. Lord Halsbury, aki az elmúlt háboruban a municiók minisztérium egyik osztályfőnöke volt, most adott ki egy tanulmányt arról, hogy mi lesz Londonnal a legközelebbi háboruban egy repülőátadás esetén. A jövő háboruja kimondottan kémiai háboru lesz. Kétezer tonna gáz elég arra, hogy London egész területét kisvárosaival együtt, 40 méter magasságban elöntse. Az angol hadügyminisztérium 1927. augusztus 6-án kiadott jelentéséből idézi Halsbury a következőket: „Az arzén-gázok könnyen terjednek és nem szenvednek a melegtől. Intenzíven irritáló füst alakját veszik fel. A diphenylchloroarszén-gáz egy egysége kétszázmillió egység levegővel

vegyülhet s még ebben az arányban is eléggé hatékony ahhoz, hogy egy embert öt perc alatt harc képtelenné tegyen. Ha azonban csak ötvenmillió egység levegővel vegyül, akkor öt perc alatt halálos. Ha tízmillió egység levegővel vegyül, akkor már egy perc alatt harc képtelenné tesz bárkit. Ez a tulajdonsága le-

## Házkölcönt kérnek Aradváros tisztvis.

A tisztviselőtelkek beépítése dolgában érdekes nyilatkozatot tett Butoiu vezérfelügyelő.

(Arad, november 17.) Az aradi tisztviselőtelkek kérdésével már igen sokszor foglalkoztak a lapok. Több ízben felmerült a kérdés: miképpen lehetne a tisztviselőknak megfelelő kölcsönt nyújtani, hogy nekik ne maradjon üresen, hanem valóban építkezni is tudjanak rajta. Százzszámra állnak még ma is üresen a tisztviselőtelkek, miután tulajdonosaik egyáltalán nem képesek hozzájutni pénzhez, melyből az építkezés költségeit fedeznék. Erre vonatkozólag igen érdekes kijelentést tett Butoiu belügyi vezérfelügyelő, aki tegnap tartózkodott Aradon.

— A városok a belügyminiszter engedélye alapján adhatnak megfelelő építkezési kölcsönt tisztviselőiknek első helyen való betáblázásra. Ez erkölcsi köteleességük is az egyes városoknak, hogy tisztviselőiket ily módon támogatassák, azonban természetesen arra is kell vigyázni, hogy a kölcsön összegét tényleg odafordítsák, ahová az szánva volt. Amennyiben a város ezt keresztül akarja vinni, külön szabályrendeletet kell készítenie erre vonatkozólag és felterjeszteni a miniszteriummal való megbeszélésre.

hetetlenné teszi a gázmaszkkal való védelmet ellene.”

Halsbury lord arra a végső következtésre jut tanulmányában, hogy Angliában közölt mértékben ki kell építenie légi erőt. Az ördögöt még sohasem festették úgy, hogy végül meg ne jelent volna. A szélnek a háboruról, amíg egyszerre lesz. Talán nem épen a jövő év májusa de ha még sokáig fegyverkeznek „végtől” a leszerelést hirdető nagy hatalmú kor nem sokkal később.

zólólag és felterjeszteni a miniszteriummal való megbeszélésre.

Az aradi városi tisztviselők, akik nem építhettek, ennek alapján most máig értelmű kérvénnyel fordulnak a város vezérfelügyelőjéhez és a vezérfelügyelő nyilatkozó hivatkozással kéri a megfelelő szöveget kidolgozását. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy a Marosparton levő tisztviselőtelep lakói között panaszok merültek fel, hogy az uccák sötétek és az egész község egyetlen rendőr sincsen. Elcsúszott a mennyiségű uccai lámpa gondoskodásáról, azonban a lámpákat sorban kicserélik, úgy, hogy ma az egész község összesen két lámpája van, ellenben rendőre sincsen. Az állapotokat igen jellemzi az a tény, hogy a telepén még mindig nem sokára kénytelen lesz bezárni az utcát, mert az esti órákban a város nem merik felkeresni azt a homályos, sötét talan környék miatt.

## Az ország rendet és nyugalmat akar

Mondta Duca belügyminiszter a kamara mai ülésén. — A régi tanács holnap fogadja a parlament küldöttségét. — Bratianu Vintila fokozott agitációra buzdítja a liberális pártot.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának telefonjelentése.) Tegnap este 6 órától 9 óráig minisztertanács volt, amelyen Bratianu Vintila pénzügyminiszter ismertette az országos pénzügyi összeírás módjait, majd kifejtette, hogy Erdély és Besszarábia szűkebb szűkebb lakosai kevesebb adót fognak fizetni, mint eddig. Titulescu külügyminiszter exozét tartott a genfi leszerelési konferenciáról, amelyen Oroszország is részt vesz. A külügyminiszter előadása alapján a kormány megállapította Romániának a leszerelési konferencián követendő magatartását. A külügyminiszter egyébként a genfi leszerelési konferencia egyik előadója lesz. Duca belügyminiszter ismertette a politikai pártoknak a pártklubokban vasárnap tartandó gyűléseivel kapcsolatosan rendeltetett intézkedéseket, melyeket a kormány elfogadott. Anghelescu közoktatásiügyi miniszter a diákokhoz írt levelet tett jelentést. A kormány elfogadta az otthonokba való felvétel új feltételeit és kimondta, hogy új diákokat létesít. Megállapította a minisztertanács a parlament munkarendjét is, amelynek során elsőnek Stelian Popescu igazságügyi miniszter terjeszti be az amnesztia javaslatát és azt Lapedatu kultusztörvényjavaslata követ. Végül elhatározta a minisztertanács, hogy a halneoclimatikus kiállítás megtartását 1928-ra halasztja.

A kamara ülése előtt a kormánypárt értekezletet tartott, amelyen Bratianu Vintila pénzügyminiszter mondott hosszabb beszédet. Hangsúlyozta, hogy a kormány rövid kormányzása alatt is gazdag működést fejtett ki. December elsejével leszállította a mezőgazdasági és házadót, 3 lejről 1.50 lejre redukálta a só árát, 50 millió hitelt nyújtott a földművelésügyi miniszteriumnak a szőlőművelők felségélyezésére, 200 milliót fizetett ki az Averescu rendszer hitelezőinek, 230 milliót iskolák és vasutak számára. A kormánypárti képviselőknek a kormány tevékenységére hivatkozva, köteleességük propaganda kifejtésével a lakosság felvilágosítani. A kormány továbbra is azon az uton halad, hogy megőrizze a törvé-

nyes rendet.

Az értekezlet befejezésével nyitja meg kamara ülését Saveanu, ki közli, hogy a kormány tanács holnap fogadja a kamara küldöttségét a felirattal. Lapedatu kultuszminiszter bejelenti Simu nemes adományozását és hogy a kamara fejezze ki köszönetét. Az előzetes javaslat, hogy egy bizottság keresse fel a nemzetet és mondjon köszönetet a nemzet nevében. Ezután Bratianu Vintila nyújt be néhány hitvány javaslatot, majd Junian a nemzeti-parasztpárt nevében kérdezi a kormányt, hogy ismeret nyilatkozatával milyen célt követett és megértette Duca kifejté, hogy a kommuniké a helyzet tisztázását célozta. A kormány elhatározta, hogy minden eszközzel megvédi a törvényes rendet. A nemzeti-parasztpárt ezzel szemben ország érdekeire veszélyes ellentétet támaszt. Junian válaszában kifejté, hogy a liberális párt 1901-ben hasonló álláspontot foglalt el a nemzeti-parasztpárt is megvédi a törvényes rendet minden eszközzel. Duca megállapította, hogy Junian nyitabb és egyenesebb, mint Minu, amikor az alkotmányos rend kérdésében a nemzeti-parasztpárt álláspontját kifejté. Itt egy politikai problémáról van szó, amelyben a nemzeti-parasztpárt nem akarja álláspontját kifejténi és ezzel izgatja a közvéleményt. Az ország rendet és nyugalmat akar — mondja a belügyminiszter — nem engedhetjük meg magunknak az izgalom fényűzését, mert könnyű vagnunk véve ellenségekkel. Duca beszédét a kormánypárt nagy tapsal fogadja. Ezután kamara áttér a napirendre. Az ülés folyik.

ÖLTÖNY, felöltő, télikabát, bőrkabátok, iskolai egyenruhák  
FÉRFI ÉS FIURUHAK  
vásárlása előtt tekintsük meg a  
SZÁNTÓ ÉS KOMLOS-óég  
kirakatait és dusan felszerelt  
raktárát  
ARAD, SZINHÁZ-ÉPÜLET. 5212

Urania Vasárnap d. e. 1/2 12-kor  
NAGY MATINÉ  
5, 10 és 15 lejes helyárrakkal.  
Urania

— AZ ASSZONYVÁSÁR erotikus dráma és 16 éven felüliek nézhetik meg. Szombattól vetíti az Apolló.



## Szélhámoskodott egy pesti gyáros felesége

Megmérgezte magát a dús gazdag, előkelő uriaszony, amikor a szélhámosságokért letartóztatták. — Különös szenvedélyből követte el sorozatos bűneit.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Budapest botránykrónikája új, érdekes fejezettel gazdagodott. A budapesti rendőrség letartóztatott egy ismert, előkelő uriaszonyt, Wiesner Károly budapesti gyáros feleségét, akiről kiderült, hogy a szélhámosságok sorozatát követte el.

A nyomozás valamennyi esetben megállapította, hogy a gyárosné, aki a legmondhatatlanabb jómódban élt, nem szűkségből, hanem különös lelki defektusból származó szenvedélyből csalt és szélhámoskodott. A legkülönösebb módon károsította meg áldozatait. Egy ismert fővárosi orvosnál például izgatottan azzal jelentkezett, hogy most érkezett Kecskemérről és arra kérte az orvost, üljön azonnal autóba, utazzék le vele Kecskemétre, de gyorsan, mert egy nehéz szüléshez várják és minden perc drága. Az orvos, akinek Budapesten is épen hasonló betege volt, itteni páciensét átadta egyik orvostársának, rögtön autóba ült és a hölgygel együtt leutazott Kecskemétre. Amikor megérkeztek, a hölgy kiszállt az autóból és arra kérte az orvost, hogy várjon pár percig, ő majd értesíti a családot. Az orvos várt, végül is kiderült, hogy senkihez sem hívták és a hölgy, aki így lecsalta Kecskemétre, nyomtalanul eltűnt.

Az orvos kénytelen volt visszautazni Budapestre és neki kellett kifizetnie a nagy autószámlát. A rendőrség, mikor az orvos megtette följelentését és a hölgyről személyleírást adott, rájöttek arra, hogy hónapok óta egész sereg följelentés érkezett már a rendőrséghez egy szélhámosnőről, akinek személyleírása ezzel azonos. A szélhámosnő többek között egy debreceni orvost is ugyanúgy károsított meg, mint a budapesti orvost. A legtöbb helyen földbirtokosnőnek mondotta magát, előkelő lakosztályt bérelt, birtokeladás ügyében tárgyalt s amikor a közjegyzőhöz indultak, hirtelen azzal fordult a vevőkhöz, hogy szent isten, nincs nálam pénz, mire rendszerint udvariasan nagyobb összeget nyújtottak át neki. A legföltűnőbb azonban, hogy a legtöbb szélhámosságáról nem is lehetett megérteni, hogy azt miért követte el, mert semmi haszna sem volt belőle, mint abból is, hogy az orvosokat távoli városokba csalta el. Volt olyan esete is, hogy lakásvásárlás ürügye alatt értékes tárgyakat lopott el s azokat teljesen ismeretlen

embereknek ajándékozta oda. A személyleírás alapján a detektívek ma elfogták a különös szélhámosnőt. Ekkor kiderült, hogy a csaknem érthetetlen szélhámosságok elkövetője ismert és gazdag budapesti család tagja. Wiesner Károly Csáky-uccai szerszámgyáros felesége, akinek semmi ok sincs arra, hogy szélhámosságokkal szerezzon pénzt. Atyja ismert fanagykereskedő Ujpesten, bátyja ugyancsak gazdag butorgyáros, nyugodt és előkelő életmódban lehetne része családjá körében, de nyugtalan természete valami lelki kényszer folytán megdöbentő kalandokba sodorta. A legtöbb esetben minden cél nélkül követett el szélhámosságokat, valóságos szórakozásképpen és férje már válopórt is indított ellene, mert nem győzte fizetni a roppant károkat, amelyeket így okozott. A szerencsétlen uriaszonyt előállításakor a soros ügyész elé akarták vezetni, hirtelen összeesett. A mentők mérgezési tüneteket konstataáltak és csakhamar megállapították, hogy Wiesnerné letartóztatása közben szublimátpasztilával megmérgezte magát. Az első segély után visszanyerte eszméletét és maga is beismerte, hogy kétségbeesésében öngyilkosságot követett el. A mentők beszállították a rakkórházba.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzura Prefectura Judetului.

10) Igyál

**Kathreiner-féle  
Kneipp malátakávé!**

A finom zamatu ital  
egyik nagy előnye,  
hogy nagyon olesó.

6034

## NYILTÉR.

E rovat alatt közléseket nem vállalunk fel.

FELHIVÁS.

Az Aradi Első Göztégla-, Cserép- és Agyagárugyár R. T. felszámolás alatt, aradi cég felszámoló bizottsága ezennel felhívja a társaság hitelezőit, hogy esetleges követeléseiket ezen hirdetés háromszori megjelenésétől számított hat hó alatt Kneffel Lajos felszámoló urnál (Arad, Bulevardul Regele Ferdinand Nr. 27. szénület) jelentsék be, mert az ezen határidőn túl eszközölt bejelentések figyelembe nem vehetők.

6228

A felszámoló bizottság.

Az általánosan elismert

**LUX-SÖR**

kiváló minőségben  
forgalomba került.

6097

**Tordai Sörgyár r.-t.**

**? Hol vásárolnak a vidékről berándulók a város központjában, a városháza és a P. A. Iancu (Szabadság-tér) közötti vonalon ?**

A hirdetések mellett levő szám a házszámot jelzi.

**8.** Grallert J. és Fiánál  
legfinomabb órák, ékszerek, dísz-  
tárgyak Bulev. Regina Maria 8.

**22.** LEOPOLD WEISZ  
fényképész. 620.  
Gyermek-, portré- és interieur felvételek a leg-  
szébb kivitelben eszközöltek.  
Bul. Reg. Maria 22. (Dáda kávéházzal szemben)

**9.** Ablonczy és Busztin  
aut. Ford. képviselő  
és autó cikkek.

Keresse fel a most megnyitott  
**MALKA és ORBAN-féle  
Cukrászdát**  
a Gazdasági Takarékpénztár épületében. 6171

**20.** Székely Mihály  
női divatruháza,  
Arad, Piata Avram Iancu 20.  
(Szabadság-tér.) 6175

**18.** Liczkó László  
vas- és rézbutor-készítő  
(Központi Takarékpénztár  
épülete, az udvarban) 6176

**12.** Fettik József  
kártyító 6174  
Fischer Eliz-palota.

**Böszörményi János**  
épület- és műlakatos elvállal minden o szak-  
mába vágó munkát. Str. PIRICI 5.

**2-4** „Páris” modellház  
(Neuman-palota).  
Női kabátok, bundák.  
Legújabb divatújdonságok.

**8.** WEISZ és BENJAMINNAL  
kötött és pamutárak  
a legolcsóbb áron  
K A P H A T Ó K. 6170

**12.** ZSEBLÁMPA-elemek  
nagyban és kicsinyben  
Varga és Rosenfeldnél  
Telefon: 808. 6217

**Fésűárak,** ritkítők és óvosítottok  
a legnagyobb  
választékban.  
**Müller fésűgyár Arad,**  
a színház hatós bejáratával szemben.

**Női és gyermek felöltők** **Iuliu PLESZ Gyula** 1041 cég Arad, Str. Col. Piriei 5. (Vörösmarty-u. a színház hátsó belátával szemben. Saját érdeklődésben gyűződjön meg utólrólten vezénykőpessőnemről. Hiteles egyének részletfizetésre is kaphatnak

**Szülőzai kocsz** fűtésre és ipari célokra, **Szalón kőszén, Kovácskőszén (kétszermozott), „Retorta“ faszén** csomagolva és ömlesztve minden mennyiségben kapható  
**ALTMANN HIDE ARAD, Bulevardul Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 44. — Telefon 481.**

## APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak vászszelvényekkel ellátott kéredezőkérdeésre válaszolunk. Alánlatok, lilegés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

### LEVELEZÉS.

Sápadt, vérszegény és gyöngye gyermekeinknek adjunk a hideg évszak beálltával **EGGER EMULSIOT**, mely a legjobb csukamájolajból készül. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriarban. 4828

„SEMMI.“ Kettő levelét megkaptam, beteg voltam, sőt operáltak is, semmi in-trika maga ellen nincsen. A régi szeretettel gondol magára hü barát. 6252

BERLIET-TAXI. Feledhetetlen volt a sőtakocsikázás Veled a száguldó taxiban. Vasárnap várjál ugyanott. Millió osók. 6162

**KARACSONYI FÉNYKEPEK, NAGYÍTÁSOK és FESTMÉNYEK**  
**NAGY GEZA fényképész műter-mében készülnek.**  
Műterem: Arad, Eul. Reg. Maria 8. Szolid és olcsó árak! 1055

### HÁZASSÁG.

FÉRJHEZADNÁM 18 éves árva, házi-asan nevelt keresztleányomat kevés hozományával jóra való fiatalemberhez. Választ Postrestant „Árva“ Radna, jud. Arad kérek. 6244

### ALKALMAZÁS.

ORVOSI műszer, kötszer és egészség-ügyi szakmában gyakorlati rendelkező fiatal segéd azonnali belépésre felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6243

TANULÓ- és kifizető iju felvétetik Pályf csemegézet. 6246

ELSŐ román biztosító főügynöksége vezetőt keres fix- és jutalékokkal. Ugy-nököket felvesz. Cim Pop. Str. Tribunal Axente (Damianich-u.) 23. 6251

MINDENES főzőnő felvétetik Str. Cara-ziale (Csiky Gergely-u.) 8. sz. Ingusz dobozgyár. 6254

**Husz éves prakszissal** szolid, gyermektelen vendéglősházaspár, elsőrendű szakmák, az asszony kitűnő főzőnő, keresnek megfelelő el-helyezkedést, esetleg perocentes üzletet. Cim: „Suzane“ kalapsalon, Arad, Bul. Reg. Maria 9., I. emelet. 6249

### LAKÁS.

EGYSZOBÁS lakás elsejére kiadó. Str. dr. Ratiu (Sarlott D.) 86. 6238

KÉT butorozott különbeláratu szoba ki-adó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6239

### VÉTEL ÉS ELADÁS.

NYERS LIBAMÁJAT vesz Bolland F. Braşov, Michaelweissgasse 11. Ajánla-tok kéretnek. 6250

VALÓDI SILSKIN s perzsa, valamint különböző más női bundák, férfi bun-dák, kabátok, öltönyök, háló, ebédli sza-lonberendezések, festmények, gyermek ágy és kocsik, bőr és egyéb fotelok, kü-lönböző szőnyegek, zsolnai korsók, Bie-dermayer szalon, antik asztal, komód, szekrény, antik órák, dupla ágyterítők, filé, storeok, uzsonna garnitúra, vitrin tárgyak, kézimunkák, dísz tárgyak stb. eladók. Salgóné bizományi üzlet. Strada Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

DARÁLÓMALOM eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6253

HÁRFÁT varv gitárt megvételre kere-sek. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6242

### Motorkerékpár,

teljesen jókarban lévő,  
számmal ellátott  
eladó.

Cim  
az Aradi Közlöny  
kiadóhivatalában. 500

### Rossz villanyégők!

becserélése garantált gyári új égőre törött üveg és porcellán tárgyak szak-szerű ragasztása, üvegezést és képkere-tezést legolcsóbban vállal Aradon a „MOTORICA“ volt Asztalos Sándor-ucca 12. 2204

Egy 1 szobás lakás ujonnan átalakított kiadó.  
konyhás emeleti lakás házban azonnal  
Bővebbet „FOTO“ cégnél Str. Eminescu 3., De. K.F.-u

# HUNGARIA

## Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!  
Táviratcím: „HUNGARIOTEL“.

## „ARTA“ BUTORIPAR

Str. Eminescu (Deák F.-u.) 20-22.  
Csak garantáltan szolid pol-gári butorok nagy raktára

### HARCSA BÉLA

uri szabótermei, BUDAPEST, IV., Városház-u. 16.

Nagy raktár eredeti angol szöveteiből,  
elismerten előkelő izlés, szolid árak.

### Gramphonok varrógépek

kedvező részletfizetésre kaphatók  
Hanglemezekben óriási raktár.  
Minden vételkötélzettség nélkül hall-gassa meg sláger-ujdonosságainkat.

**HAMMER ZSIGMOND és FIA**  
Arad, Bulv. Regele Ferdinand No. 27.  
(Boros Béni-tér.) 5145

### OKTATÁS.

FRANCIÁT nagyon olcsón tanítok, ki-vánantra csoportokban is. Cim Strada Unirei 1. 6028

### INGATLAN.

HÁZHELY 130 □-öl törvényszék köz-vetler közelében eladó. Értekezhetni dr. Petrutiu megyei főügyésznél. 6245

UJMIKÁLAKÁN, első uccába balra 15. számú 2 szobás új ház 95.000 lejért el-adó. 60.000 lejtel átvehető. 6248

Vingán gyönyörű szép maganház fürdőszobával, parkirozott 681 négyzetméteres parkkal, szép gyümölcsfákkal, gyönyörű ve-randa bejáróval, azonnal beköltözhető és minden elfogadható áron, azonnal eladó. 6136  
Értekezni lehet Aradon Tafrov Sebes-tyén borkereskedőnél Bul. Ren. Ferd 62.

### ÜZLETEK.

KIADÓ üzlethelyiség és egy műhelyhe-lyiség Str. Mărăsesti 12. 6240

### Ha közszükségleti,

alkalmi vagy ajándék-tárgyakat mérsékelt áron óhajt beszerezni, keresse fel

**SALGÓNÉ** bizományi üzletét Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota.

### Olcsó alkalmi házvétel!

Volt Radnai-ut, Motor-állomás szom-szédságában, Eslingeni rollós uri ma-gánház 3 szoba, konyha, éléskamra, elő- és felszerelt fürdőszoba lakással, csukott folyosó, mosókonyha, nagy gyümölcsös kerttel, azonnal beköltöz-hető lakással. Elköltözés miatt áron alul, 380.000 lejért nagyon sürgősen ELADÓ. 6247.

Kizárólagos megbízott: **III. KOVÁCS-ügynökség**, Arad, Str. Take Ionescu No. 2, volt Sárosi- és Bathány-ucca sarok, volt Salacz-uccával szemben.

### Makulatura,

tiszta lappeldányok  
csomagolásra,  
5 kgr.-os kö-tegekben

kaphatók az Aradi Köz-löny kiadóhivatalában.

### Muzsay József

Arad, a színházzal szemben.

Őszi és téli árjegyzék:

LEJ:

Iskola öltöny	1600
Férfi öltöny tiszta gyapju	1750
Férfi öltöny div. színekben	2450
Sötét kék és fekete öltönyla.	2750
Őszi felöltő ... ..	1950
Uster double la. ... ..	2450
Fekete téli kabát szörme sál gallérral ... ..	2650
Fregoll raglán ... ..	2200
Gummi kabát ... ..	850
Börkabát minden színb. la.	4600

Merték szerinti szabóság!

Nagy posztó raktár!

Raktáron levő összes kész áruimat gyári áron kiarusítom.

## BERAN BÉLA

törli fehérenemű gyár ARAD,  
Str. Greceanu (Perényi-u.) 5. sz.

Gyári árak!

Feldolgozat és gomblyukasat is vállalom.

Gyári árak!